

Participatieverslag

Omgevingsvisie 2050 Gemeente Deurne

Datum: 22-09-2026

Versie: 0.1 (ontwerp)

Inhoud

1	Bestuurlijke samenvatting	1
2	Aanleiding, doel en bereik van de participatie	2
2.1	Waarom participatie is georganiseerd	2
2.2	Wie is betrokken	2
2.3	Welk bereik is gerealiseerd	2
2.4	Procesoverzicht participatie en formeel vervolg	3
3	Participatiemethodes	4
3.1	Enquêtes	4
3.2	Fysieke bijeenkomsten	4
3.3	Zienswijzen	7
3.4	Informereren	7
4	Belangrijkste opbrengsten uit de participatie	8
4.1	Groei, identiteit en dorpskarakter	8
4.2	Eerste fysieke participatiemoment (2 feb. 2026)	9
4.3	Fysieke inloophmomenten (4 t/m 19 mei 2026)	10
4.4	Tweede enquête (13 mei t/m 24 juni 2026)	13
5	Weging en doorwerking in de omgevingsvisie	16
5.1	Verwerking participatie richting voorkeursalternatief op hoofdlijnen	16
5.2	Verwerking participatie: van voorkeursalternatief op hoofdlijnen naar definitief voorkeursalternatief ..	22
5.3	Verwerking participatie: van definitief voorkeursalternatief naar ontwerp-omgevingsvisie	30
6	Conclusie	35

BIJLAGEN

Bijlage 1	Verslag participatie 1e enquête
Bijlage 2	Verslag participatie 2e enquête
Bijlage 3	Verslag participatie 1e bijeenkomst
Bijlage 4	Verslag participatie inloophmomenten

1 Bestuurlijke samenvatting

Dit participatieverslag verantwoordt hoe inwoners, ondernemers, maatschappelijke organisaties, dorps- en buurtraden en andere betrokkenen zijn betrokken bij de totstandkoming van de Omgevingsvisie Deurne 2050. De participatie is georganiseerd om maatschappelijke signalen tijdig op te halen, betrokkenen te informeren over de koers en de opbrengsten herkenbaar mee te wegen in de verdere uitwerking van de visie.

De participatie kende meerdere vormen: twee online enquêtes, een gerichte fysieke bijeenkomst, brede inloopmomenten in Deurne en de kerkdorpen en gerichte informatievoorziening gedurende het proces. Daarmee is op verschillende manieren input opgehaald en zijn betrokkenen meegenomen in de koers en vervolgstappen. Omdat deelname deels anoniem kon plaatsvinden en deelnemers niet gedurende het hele traject individueel zijn gevolgd, vormt de participatie geen representatief onderzoek onder alle inwoners van Deurne, maar wel een waardevolle kwalitatieve basis voor de bestuurlijke en ruimtelijke afweging.

De hoofdobbrengst is dat deelnemers ontwikkeling niet op voorhand afwijzen, maar groei nadrukkelijk verbinden aan voorwaarden. Terugkerende thema's zijn behoud van identiteit en dorpskarakter, betaalbare en passende woningbouw, meegroeierende voorzieningen, aandacht voor zorg, gezondheid en ontmoeting, versterking van groen en landschap, goede bereikbaarheid en maatwerk per kern en gebied. De participatie maakt daarmee vooral duidelijk onder welke voorwaarden groei voor Deurne aanvaardbaar en passend wordt gevonden.

Vanuit bestuurlijk perspectief is de conclusie dat de participatie de koers van de Omgevingsvisie niet fundamenteel heeft gewijzigd, maar deze wel heeft aangescherpt, verdiept en concreter heeft gemaakt. De visie is niet één-op-één door participatie bepaald; zij is tot stand gekomen op basis van een combinatie van participatie, eerdere beleidskaders, ruimtelijke analyses, bestuurlijke afwegingen, ambtelijke expertise en regionale afspraken. De participatie heeft vooral geholpen om de kwalitatieve randvoorwaarden scherper te formuleren.

De doorwerking is vooral zichtbaar in de koppeling tussen woningbouw en leefbaarheid, de nadruk op passende groei bij Deurne en de kerkdorpen, de aandacht voor voorzieningen en ontmoeting, de gebiedsgerichte benadering van het buitengebied en de ruimere betekenis van groen, gezondheid en bereikbaarheid als voorwaarden voor ontwikkeling. Op onderdelen is de doorwerking direct herkenbaar, bijvoorbeeld bij betaalbare woningbouw, bouwen nabij bestaande kernen en de aandacht voor voorzieningen. Op andere onderdelen is de relatie indirecter of vraagt deze om verdere uitwerking in programma's, gebiedsprocessen of projecten, zoals bij specifieke zorg-, onderwijs-, mobiliteits- en energievragen.

Voor de besluitvorming betekent dit dat de participatie vooral moet worden gezien als een kwalitatieve bouwsteen in de onderbouwing van de ontwerp-omgevingsvisie. Zij bevestigt de noodzaak om groei niet alleen kwantitatief te benaderen, maar te koppelen aan leefbaarheid, identiteit, voorzieningen, gezondheid, bereikbaarheid en ruimtelijke kwaliteit. De formele zienswijzenprocedure volgt later in het proces en biedt inwoners, organisaties en medeoverheden een afzonderlijke mogelijkheid om op de ontwerp-omgevingsvisie te reageren.

Leeswijzer: dit verslag is opgebouwd langs drie lijnen. Eerst wordt toegelicht waarom participatie is georganiseerd en welke doelgroepen zijn betrokken. Daarna worden de gebruikte participatiemethoden en de belangrijkste opbrengsten beschreven. Tot slot wordt geduid hoe de opbrengsten zijn gewogen en op welke manier zij herkenbaar zijn verwerkt in de verdere uitwerking van de Omgevingsvisie Deurne 2050.

2 Aanleiding, doel en bereik van de participatie

Met de participatie rond de Omgevingsvisie Deurne 2050 wil de gemeente de visie zo goed mogelijk laten aansluiten bij de inzichten, zorgen en wensen van inwoners, ondernemers, maatschappelijke organisaties en andere belanghebbenden. De participatie had daarbij twee functies: het ophalen van inhoudelijke inbreng voor de verdere uitwerking van de visie en het informeren van betrokkenen over de richting, keuzes en vervolgstappen.

Dit hoofdstuk geeft antwoord op drie vragen: waarom participatie is georganiseerd, wie daarbij is betrokken en welk bereik daarmee is gerealiseerd. Daarmee is hoofdstuk 2 bedoeld als proces- en verantwoordingshoofdstuk. Hoofdstuk 3 gaat vervolgens in op de feitelijke inrichting van de participatie: de gekozen werkvormen, de wijze van uitnodigen, de opzet van de gesprekken en de manier waarop input is opgehaald.

2.1 Waarom participatie is georganiseerd

Participatie is georganiseerd om maatschappelijke signalen tijdig te betrekken bij de verdere uitwerking van de Omgevingsvisie Deurne 2050. De inbreng is gebruikt om het voorkeursalternatief op hoofdlijnen en de daaropvolgende uitwerking aan te scherpen, te toetsen en concreter te maken. Daarbij ging het om het ophalen van kwalitatieve input voor de bestuurlijke en ruimtelijke afweging.

2.2 Wie is betrokken

Bij de participatie zijn verschillende doelgroepen betrokken: inwoners uit Deurne en de kerkdorpen, ondernemers, maatschappelijke organisaties, buurt- en dorpsraden en andere overheden. Door een combinatie van online enquêtes, een gerichte bijeenkomst en openbare inloophmomenten is geprobeerd zowel individuele reacties als meer georganiseerde belangen en gebiedsgerichte signalen in beeld te brengen.

De betrokkenheid verschilde per participatiemoment. Sommige momenten waren breed en openbaar toegankelijk, zoals de inloophmomenten en online enquêtes. Andere momenten waren gericht van opzet, bijvoorbeeld om met eerder betrokken inwoners, ondernemers en organisaties verdiepend in gesprek te gaan over het voorkeursalternatief op hoofdlijnen.

2.3 Welk bereik is gerealiseerd

De beschikbare aantallen geven een indicatie van het bereik van de participatie. De eerste online enquête kende 451 respondenten en 348 reacties. Aan de fysieke bijeenkomst van 2 februari 2026 namen 78 personen deel. De inloophmomenten in mei 2026 trokken circa 175 bezoekers. De tweede online enquête had 509 bezoekers, 376 respondenten en 248 volledige reacties.

Deze aantallen zijn niet één-op-één bij elkaar op te tellen. Deelname kon deels anoniem plaatsvinden en deelnemers zijn niet gedurende het hele traject individueel gevolgd. Daardoor kan niet exact worden vastgesteld hoeveel unieke personen hebben deelgenomen. De participatie vormt daarmee geen representatief onderzoek onder alle inwoners van Deurne, maar levert wel waardevolle kwalitatieve input op voor de verdere bestuurlijke en ruimtelijke afweging.

2.4 Procesoverzicht participatie en formeel vervolg

Moment	Periode	Hoofddoel	Bereik
Eerste online enquête	10 t/m 24 december 2025	Ophalen van eerste voorkeuren, zorgen en aandachtspunten.	451 respondenten, 348 reacties.
Fysieke bijeenkomst	2 februari 2026	Verdiepen en aanscherpen van het voorkeursalternatief op hoofdlijnen.	78 deelnemers.
Inloopmomenten	4 t/m 19 mei 2026	Toetsen, aanscherpen en informeren in Deurne en de kerkdorpen.	Circa 175 bezoekers.
Tweede online enquête	13 mei t/m 24 juni 2026	Breder toetsen van ontwikkelrichtingen en ophalen van aanvullende signalen.	509 bezoekers, 376 respondenten en 248 volledige reacties.
Formele zienswijzenprocedure	Later in het proces	Formele reactiemogelijkheid op de ontwerp-omgevingsvisie.	Nog niet van toepassing.

3 Participatiemethodes

In dit hoofdstuk wordt toegelicht hoe de participatie feitelijk is ingericht. De participatiemomenten, doelgroepen en bereik zijn in hoofdstuk 2 in samenhang beschreven. Hier ligt de nadruk op de gekozen werkvormen, de wijze van uitnodigen, de opzet van de gesprekken, de inzet van enquêtes en inloophmomenten en de manier waarop input is opgehaald en vastgelegd.

3.1 Enquêtes

Een van de methoden die is toegepast, is het houden van een enquête onder inwoners en stakeholders van de gemeente Deurne. Dit is op twee momenten gedaan, om informatie op te halen tijdens specifieke momenten in het proces van de omgevingsvisie. Beide enquêtes zijn breed uitgezet, waarbij iedereen vrij kon reageren of zijn of haar inbreng kon delen.

3.1.1 Enquête #1 (10 t/m 24 dec. 2025 – zelf opgezet)

De eerste online enquête is ingevuld door 451 respondenten; 348 van hen hebben ook een inhoudelijke reactie gegeven. De gemeente Deurne zette de enquête uit om bij inwoners en andere belanghebbenden input op te halen over hun beeld van de gemeente in 2050. De resultaten zijn betrokken bij het opstellen van het concept-voorkeursalternatief op hoofdlijnen. De uitnodiging is via verschillende mediakanalen en gerichte berichten verspreid om een breed publiek te bereiken.

3.1.2 Enquête #2 (13 mei t/m 24 juni 2026 – zelf opgezet met invulling van Haskoning)

Ten tijde van de tweede enquête waren we al verder in het proces om tot een omgevingsvisie te komen. Er lag op dat moment een concept-voorkeursalternatief klaar, waarbij de input tijdens dit participatiemoment moest bijdragen aan de definitieve versie daarvan. Gelijktijdig met deze enquête zijn acht open inloophmomenten georganiseerd, inclusief drie themabijeenkomsten. Om ook mensen te bereiken die niet bij deze momenten konden aansluiten, is ervoor gekozen om tegelijkertijd een online enquête te houden. Deze enquête is opgezet door de gemeente, met inhoudelijke ondersteuning van Haskoning, en sloot aan op de thema's die ook tijdens de inloophmomenten zijn besproken.

In totaal had deze enquête 509 bezoekers, 376 respondenten en 248 volledige reacties. De inbreng van deze deelnemers is betrokken bij het definitieve voorkeursalternatief. Daarnaast gaf de enquête deelnemers een beeld van de ontwikkelingen die de gemeente Deurne de komende 25 jaar kan verwachten. Naast een open uitnodiging zijn belanghebbenden ook proactief per mail benaderd om deel te nemen aan de enquête.

3.2 Fysieke bijeenkomsten

Om ervoor te zorgen dat de inbreng niet alleen uit enquêtes bestond, zijn ook fysieke bijeenkomsten georganiseerd. Deze hadden een verschillende insteek, omdat ze op verschillende momenten in het proces plaatsvonden. De eerste bijeenkomst was centraal georganiseerd; de latere inloophmomenten vonden verspreid over de gemeente plaats. Op die manier konden beide participatievormen aansluiten bij het doel van het betreffende moment.

3.2.1 Fysieke bijeenkomst #1 (2 feb. 2026 – gezamenlijk met Haskoning)

De eerste brede bijeenkomst vond kort voor carnaval plaats in het Cultuurcentrum Deurne. De bijeenkomst was georganiseerd rond tien thematische gesprekstafels, gekoppeld aan de drie invalshoeken People, Planet en Profit. Per tafel stond één invalshoek centraal; de andere twee kwamen aanvullend aan bod. Bij binnenkomst konden deelnemers aangeven bij welk thema zij wilden aansluiten. De gesprekstafels werden begeleid door leden van de gemeenteraad van Deurne.

Aan de gesprekken op 2 februari namen 78 personen deel. Voorafgaand aan de tafelsessies gaven de wethouder en bureau Haskoning, als opsteller van de omgevingsvisie, een toelichting. De wethouder opende de avond; Haskoning lichtte het proces, de stand van zaken en de werkwijze voor de gesprekken toe. Daarna gingen deelnemers per thema met elkaar in gesprek over de toekomst van Deurne. Aan de tafels namen inwoners, ondernemers en andere belanghebbenden deel.

Op die manier kwamen verschillende inzichten bij elkaar en konden deelnemers vanuit verschillende standpunten met elkaar in gesprek gaan over de toekomst van Deurne. Daarmee konden het verhaal en de verschillende standpunten worden genuanceerd en kon worden bijgedragen aan het aanscherpen van het voorkeursalternatief op hoofdlijnen. Tegelijkertijd werden de deelnemers geïnformeerd over het proces van de omgevingsvisie en de daaraan gekoppelde opgaven.

3.2.2 Fysieke bijeenkomsten #2 (4 t/m 19 mei 2026 – gezamenlijk met Haskoning)

Enkele maanden later, na verwerking van de opgehaalde informatie en ambtelijke en bestuurlijke nuancerings, was het voorkeursalternatief op hoofdlijnen verder ontwikkeld richting een voorkeursalternatief. Op basis daarvan zijn nieuwe participatiemomenten ingepland om mensen daarin mee te nemen en het stuk verder te verfijnen richting een concept voor de Omgevingsvisie Deurne 2050. Daarom is ervoor gekozen om aan de hand van vijf panorama's, met mogelijke toekomstverwachtingen op grote doeken, met mensen in gesprek te gaan over de afgebeelde thema's.

Om een zo groot mogelijk bereik te realiseren, zijn acht afzonderlijke momenten gepland verspreid over de gemeente. Tussen 4 en 19 mei waren er inloophmomenten in Walsberg, Zeilberg, St. Jozef, het centrum van Deurne en in de dorpen Helenaveen, Liessel, Neerkant en Vlierden. Deze vonden 's middags plaats tussen 15.00 en 19.00 of 20.00 uur. Gelijktijdig met drie van deze momenten zijn ook themabijeenkomsten georganiseerd: in De Moost in Neerkant over wonen, gemeenschappen, voorzieningen en mobiliteit; in De Gouden Helm in Helenaveen over landbouw, gezondheid, recreatie en groen; en in het Cultuurcentrum Deurne over bedrijvigheid en duurzaamheid.

Voor al deze bijeenkomsten werd men zowel via de verschillende (sociale) mediakanalen als via directe mail uitgenodigd. Degenen die per mail zijn uitgenodigd, waren vooral ondernemers en stakeholders die ook op eerdere momenten bij het proces betrokken waren. Verder was het voor iedereen die geïnteresseerd was vrij om binnen te lopen. In totaal heeft deze opzet ca. 175 bezoekers opgeleverd, voor zowel de inloophmomenten zelf als de specifieke themabijeenkomsten.

3.3 Zienswijzen

De formele zienswijzenprocedure vindt later in het proces plaats, wanneer de ontwerp-omgevingsvisie ter inzage wordt gelegd. Dat is geen participatiemoment in dezelfde betekenis als de eerdere enquêtes en bijeenkomsten, maar wel een formele mogelijkheid voor inwoners, organisaties en medeoverheden om te reageren. De ingediende zienswijzen worden afzonderlijk beantwoord en betrokken bij de besluitvorming over de definitieve omgevingsvisie.

3.4 Informeren

Naast de participatiemomenten is gedurende het traject ook ingezet op informeren. Via uitnodigingen, berichten en andere communicatiemiddelen zijn inwoners en betrokkenen meegenomen in de voortgang van de Omgevingsvisie Deurne 2050. Naarmate de visie verder wordt uitgewerkt en besluitvorming dichterbij komt, blijft gerichte informatievoorziening nodig om duidelijk te maken welke stappen volgen en hoe inwoners daarbij worden betrokken.

4 Belangrijkste opbrengsten uit de participatie

De opbrengsten uit de enquêtes, de fysieke bijeenkomst en de inloopmomenten zijn hieronder thematisch samengevat. De samenvatting geeft weer welke aandachtspunten door deelnemers zijn genoemd en welke thema's in de verdere uitwerking zijn betrokken.

4.1 Groei, identiteit en dorpskarakter

In meerdere reacties komt naar voren dat deelnemers ontwikkeling niet op voorhand afwijzen, maar aandacht vragen voor de aansluiting van groei op het karakter van Deurne en de kerkdorpen. Genoemde aandachtspunten zijn onder meer herkenbare dorpsidentiteit, gemeenschapszin, landschap, passende schaal en ruimte voor ontmoeting. Groei wordt in de reacties vooral gekoppeld aan voorwaarden rond leefbaarheid en ruimtelijke kwaliteit.

Groei en dorpskarakter

- *Positief:* Sommige respondenten zijn positief over een toekomstgerichte ontwikkeling van Deurne. Fijn dat de gemeente vooruitkijkt en input vraagt.
- *Negatief:* Veel respondenten zijn bezorgd dat snelle groei het 'dorps'-karakter van Deurne aantast. Men vraagt zich af of Deurne wel zo hard moet groeien en vreest voor veranderingen. Er is een angst voor "eenheidskoek" met kleine woningen, ten koste van doorstroomwoningen voor ouderen. Import van mensen van buitenaf ten koste van de inwoners.
- *Tip:* Een goede verdeling zoeken die de uitstraling van Deurne behoudt en daar de huizen op aanpast. Onderzoeken of de inwoners het ermee eens zijn dat Deurne zo hard groeit.

Woningbouw

- *Positief:* Nieuwbouw dichtbij de kernen. Meer betaalbare woningen zijn een positief punt voor de jeugd.
- *Negatief:* Er is kritiek op woningbouw in het agrarisch gebied, zonder duidelijke toelichting (gaat het om extra woningen voor boeren of een woonwijk?). Zorg ervoor dat onze jeugd niet naar andere gemeenten moet omdat er hier te weinig maar ook geen betaalbare woningen zijn.
- *Tip:* Vernieuwing/opknappen van bestaande en leegstaande gebouwen in de gemeente voor woon- of winkelruimte. Investeren in woningbouw binnen de bebouwde kom.

Landbouw en natuur

- *Positief:* De boeren de ruimte geven. Er is steun voor de boeren, men wil achter ze staan en hun ruimte geven.
- *Negatief:* Er is een gevoel dat de vragenlijst een tegenstelling tussen natuur en landbouw impliceert. Zorg dat er nog voldoende voedsel geproduceerd wordt.
- *Tip:* Dat landbouw en natuurbeheer (voor een eerlijke prijs) samengaan.

Voorzieningen (zorg, onderwijs, veiligheid)

- *Negatief:* Er worden onderwerpen gemist, zoals gezondheidszorg (ziekenhuis, politie), onderwijs (Jeugdeducatiefonds, sportpark), veiligheid (fietsveiligheid, sociale veiligheid), en samenlevingsplaatsen voor ouderen. Men mist vragen over vergrijzing, woonvoorzieningen, cultuur, bedrijventerreinen, zorg en gezondheid, verenigingen, gepast onderwijs, leefbaarheid en veiligheid. Er is ook zorg over parkeerplaatsen en OV vanuit de omliggende dorpen.

- *Tip:* Kijk ook naar de omliggende dorpen en niet alleen Deurne zelf.

Energie en Duurzaamheid

- *Negatief:* De vragenlijst ademt alles van de energietransitie die al gepland en ingevuld is. Bij energie wordt de optie 'besparen' gemist.
- *Tip:* Overweeg recreatie waterplas. Vragenlijst en Gemeentelijk Beleid.
- *Tip:* Meer toelichting bij keuzes geven. Regelmatig een vragenlijst met diepgaandere kwesties met daarbij een goede visie en uitleg kan helpen om betere antwoorden te verkrijgen (die beter aansluiten bij de vraag). Het zou fijn zijn om toelichting te kunnen geven.

4.2 Eerste fysieke participatiemoment (2 feb. 2026)

Zoals al stond beschreven in §3.2.1, begon dit participatiemoment met o.a. uitleg van bureau Haskoning, waarin eerst toelichting werd gegeven op het voorkeursalternatief op hoofdlijnen. Hierbij werden de volgende onderwerpen besproken:

- De doorlopen stappen binnen het traject naar het voorkeursalternatief op hoofdlijnen;
- de relatie met het Verhaal van Deurne (bureau West8) en het Koersdocument Omgevingsvisie Deurne 2050;
- de onderdelen die tot dan toe waren uitgewerkt;
- en de planning richting het definitieve voorkeursalternatief, de ontwerp-omgevingsvisie en als laatste de definitieve vaststelling eind 2026.

Na de uitleg is iedereen aan tafel gegaan om het gesprek met de tafelvoorzitter en andere genodigden te voeren. Eén tafel was volledig ingericht voor jongeren van 13 tot 18 jaar en de overige negen tafels kenden een gemêleerde samenstelling. De tafels waren ingedeeld volgens de driedeling People, Planet en Profit, die aansluiten op het oorspronkelijke Voorkeursalternatief Op Hoofdlijnen. Zoals eerder al aangegeven, stond er per tafel één P centraal die uitgebreider werd besproken, waarna ook de andere twee P's aan bod kwamen.

De tafelvoorzitters begeleidden de gesprekken aan de hand van vragen en thema's. Uit de verslagen blijkt dat op meerdere thema's verschillende belangen en voorkeuren naar voren kwamen. De uitkomsten van de gesprekken zijn gebruikt om het voorkeursalternatief op hoofdlijnen verder te nuanceren en om deelnemers te informeren over het proces van de omgevingsvisie en de daaraan gekoppelde opgaven. Op basis van de drie 'P's' zijn hieronder de aandachtspunten opgenomen die door deelnemers zijn genoemd.

People – Leefbaarheid, gezondheid en voorzieningen

De belangrijkste punten in relatie tot 'People':

- Beschikbaarheid en vindbaarheid van zorg;
- een gevarieerd voorzieningenaanbod (sport, horeca, onderwijs);
- toegankelijkheid, bereikbaarheid en veilige fietsinfrastructuur;
- een aantrekkelijke openbare ruimte met voldoende groen en natuur;
- gemengde wijken voor jong en oud;
- betaalbare woningen;
- behoud van het dorps karakter.

Daarnaast zijn door deelnemers aandachtspunten genoemd over leefkwaliteit, waaronder recreatieve groenvoorzieningen, natuur nabij de kernen en het beperken van hinder door industrie.

Planet – Ruimte, natuur en duurzaamheid

Deelnemers benadrukken op het gebied van 'Planet' de noodzaak van:

- Maak een zorgvuldige afweging tussen woningbouw, landbouw, natuur en mobiliteit;
- behoud en versterking van groenstructuren;
- denken in gebiedsontwikkeling in plaats van losse initiatieven.

Profit – Economie en de agrarische sector

Binnen het thema ‘Profit’ zijn door deelnemers aandachtspunten genoemd over economische ontwikkeling die past bij de schaal van Deurne:

- Focus op innovatieve, kleinschalige en werkgelegenheidsintensieve bedrijvigheid;
- terughoudendheid ten aanzien van grootschalige logistiek;
- concentratie van economische functies op logische locaties, met name nabij infrastructuur zoals de A67;
- behoud en ontwikkeling van de agrarische sector vanwege haar economische en cultuurhistorische betekenis voor de gemeente Deurne.

4.3 Fysieke inloophmomenten (4 t/m 19 mei 2026)

De tweede reeks fysieke bijeenkomsten had tot doel om het voorkeursalternatief verder te toetsen en uit te werken richting de ontwerp-omgevingsvisie Deurne 2050. Daarnaast zijn inwoners en andere betrokkenen geïnformeerd over de richting van de visie en het verdere proces. De acht fysieke momenten leverden gesprekken op met circa 175 bezoekers. De belangrijkste signalen uit deze gesprekken zijn hieronder samengevat.

Groei mag niet leiden tot verlies van identiteit

In meerdere gesprekken is benoemd dat groei niet los kan worden gezien van het eigen karakter van Deurne en de kerkdorpen. De vergelijking met Brandevoort is daarbij enkele keren genoemd. De reacties zijn niet zonder meer te lezen als kritiek op woningbouw, maar vooral als aandachtspunt bij de vormgeving van nieuwe wijken en de aansluiting op bestaand landschap en gemeenschap.

Deurne blijft een netwerk van dorpen en gemeenschappen

In de gesprekken is het belang van sociale cohesie meerdere keren benoemd. Deelnemers noemden daarbij onder meer:

- verenigingen;
- buurtschappen;
- ontmoetingsplekken;
- dorpshuizen;
- vrijwilligers;
- gemeenschapszin.

Deelnemers gaven aan dat leefbaarheid niet alleen wordt bepaald door woningen of groen, maar ook door mogelijkheden voor ontmoeting en onderlinge ondersteuning. Daarbij zijn onder meer de volgende aandachtspunten genoemd:

- Gemeenschappelijke buitenruimtes;
- buurtvoorzieningen;
- multifunctionele gebouwen;
- woonvormen waarin jong en oud samenleven.

In meerdere reacties wordt benoemd dat extra woningen nodig zijn

Toch ging het gesprek nauwelijks over aantallen en veel vaker sprak men over:

- doorstroming;
- betaalbaarheid;
- starters;
- ouderen;
- woonvormen;
- kwaliteit van de woonomgeving.

In de reacties worden daarbij onder meer de volgende woonvormen genoemd:

- appartementen voor ouderen;
- kleinere woningen;
- woningsplitsing;
- woningdelen;
- CPO-projecten;
- meer-generatiewoningen;
- gezamenlijke woonvormen.

Voorzieningen worden vaak genoemd als belangrijk aandachtspunt

In meerdere reacties is aangegeven dat voorzieningen moeten meegroeien met woningbouw. De voorzieningen die daarbij worden genoemd, zijn:

- scholen;
- zorg;
- winkels;
- sport;
- het verenigingsleven;
- ontmoetingsruimtes.

Voor deelnemers hangt leefbaarheid samen met de nabijheid van dagelijkse voorzieningen. Dit wordt genoemd voor zowel de kerkdorpen als Deurne zelf.

Nieuwe uitbreidingswijken

In aanvulling op bovenstaande onderwerpen en het bevorderen ervan, had men ook een mening over hoe dit tot uiting moet komen bij de uitbreidingsgebieden die de komende jaren te verwachten zijn. Deze nieuwe wijken moeten zodoende vooral:

- groen zijn;
- landschappelijk aansluiten;
- ontmoeting stimuleren;
- beperkt van hoogte blijven;
- het dorpse karakter versterken.

Daarom pleiten deelnemers ervoor om te verdichten waar dat logisch is, maar dorps te bouwen waar dat bij het karakter van de omgeving past. Het stationsgebied wordt daarbij gezien als:

- mobiliteitsknooppunt;
- economische motor;
- plek voor hoogbouw;
- locatie voor stedelijke voorzieningen.

Groen komt in verschillende thema's terug

In de gesprekken kwam groen niet alleen terug bij natuur, maar ook bij andere thema's, zoals:

- woningbouw;
- mobiliteit;
- bedrijventerreinen;
- dorpsontwikkeling;
- gezondheid.

Groen vervult volgens deelnemers namelijk meerdere functies tegelijk, zoals voor:

- recreatie;
- ontmoeting;
- klimaatadaptatie;

- gezondheid;
- biodiversiteit;
- identiteit.

Groen wordt gezien als onderdeel van de leefkwaliteit en niet als restgebied tussen andere functies. Daarom wordt vaak gesproken over het nut van:

- groene buffers;
- wandelroutes;
- beekdalen;
- natuurverbindingen;
- bomen die daadwerkelijk oud kunnen worden;
- groen tussen woningen.

In de toekomstbeelden wordt de auto niet afgeschaft

Wel ziet men in dat de rol ervan in de toekomst zal veranderen. Veel deelnemers ondersteunen dan ook:

- deelmobiliteit;
- betere fietsverbindingen;
- het verbeteren van de OV-verbindingen;
- mobiliteitshubs;
- veilige wandelroutes.

Tegelijkertijd benadrukken deelnemers ook dat:

- De bereikbaarheid behouden moet blijven;
- ouderen mobiel moeten kunnen blijven;
- dorpen verbonden moeten blijven met voorzieningen.

Het buitengebied van Deurne in 2050

Als er gekeken wordt naar de toekomst van het buitengebied van Deurne, is er brede steun voor:

- biodiversiteitsherstel;
- natuurverbindingen;
- de ontwikkeling van de beekdalen;
- Peelontwikkeling.

Maar tegelijkertijd blijft het ook belangrijk om ruimte te houden voor de agrarische sector. Daarom vindt men het belangrijk dat deze sector in de toekomst ook kan worden gefaciliteerd en een perspectief kan worden geboden. Men ziet dan ook zeker ruimte voor oplossingen zoals:

- innovatieve landbouw;
- agroforestry/natuurlijke landbouw;
- biovergisting.

Samenvattend komt uit de reacties naar voren dat deelnemers zowel ruimte voor natuur als toekomstperspectief voor de agrarische sector belangrijk vinden.

Werkgelegenheid en andere economische factoren

Deelnemers geven aan dat leefbaarheid voor de gemeente Deurne niet alleen draait om wonen en natuur. Daarnaast is ook behoefte aan:

- Werkgelegenheid;
- ondernemerschap;
- nieuwe economische dragers;
- ruimte voor bedrijven.

Daarbij worden ook keuzes genoemd, waarbij meerdere deelnemers aangeven dat:

- Bedrijvigheid geconcentreerd moet worden;
- logistiek zwaarder belastende functies eerder langs de A67 horen;
- nieuwe werklandschappen niet ten koste mogen gaan van de leefbaarheid van de kernen.

Het algehele beeld dat participanten hadden van Deurne in 2050

Op basis van de genoemde aandachtspunten ontstaat een beeld van Deurne als gemeente waar ruimte is voor ontwikkeling, mits deze wordt verbonden aan leefbaarheid, identiteit, landschap, voorzieningen en economische vitaliteit.

Deurne in 2050 is volgens de deelnemers een gemeente die is gegroeid, maar haar dorpse karakter heeft behouden. Nieuwe woningen zijn toegevoegd op plekken waar dat logisch is, met een stedelijker stationsgebied als aanvullend centrum van wonen, werken en mobiliteit, terwijl de dorpen hun eigen identiteit en sociale samenhang hebben behouden.

Groen, natuur en landschap vormen daarbij de dragers van de leefomgeving, voorzieningen blijven dichtbij, landbouw heeft zich ontwikkeld tot een innovatieve en duurzame sector, en economische ontwikkeling wordt geconcentreerd op passende locaties. Niet de omvang van de groei staat centraal, maar de kwaliteit van leven: het is een gemeente waar mensen elkaar ontmoeten, waar jong en oud een plek vinden, en waar leefbaarheid, landschap en ontwikkeling met elkaar in balans zijn gebleven.

4.4 Tweede enquête (13 mei t/m 24 juni 2026)

De tweede enquête liep vrijwel gelijktijdig met de fysieke inloophmomenten en had een vergelijkbaar doel: het toetsen en aanscherpen van het voorkeursalternatief en het ophalen van bredere signalen uit de samenleving. Uit de volledige reacties komt naar voren dat respondenten ontwikkeling niet op voorhand afwijzen, maar deze verbinden aan voorwaarden zoals leefbaarheid, ruimtelijke kwaliteit, voorzieningen en behoud van het karakter van Deurne.

Groei en woningbouw: ruimte voor ontwikkeling, maar met kwaliteit

De enquête laat zien dat inwoners hogere woningdichtheden niet op voorhand afwijzen. Voor uitbreidingslocaties aan de rand van Deurne vindt een deel van de deelnemers een hogere dichtheid aanvaardbaar, mits sprake is van zorgvuldige groene inpassing. Tegelijkertijd komt in de reacties een voorkeur naar voren voor grondgebonden woningen en laagbouwappartementen boven hoogbouw. Bij de inrichting van nieuwe wijken noemen respondenten met name de volgende aspecten:

- betaalbare woningen;
- voldoende groen en water;
- een wijk die past bij het karakter van de omgeving;
- voldoende ontmoetingsplekken en sociale samenhang;
- duurzame en energiezuinige woningen;
- goede bereikbaarheid per fiets en openbaar vervoer.

Daarmee komt uit de enquête naar voren dat woningbouw niet alleen als kwantitatieve opgave wordt gezien. Groei wordt door deelnemers vooral verbonden aan voorwaarden rond de kwaliteit van de leefomgeving. Een deel van de respondenten geeft daarnaast aan dat Deurne vooral moet bouwen voor de lokale woonbehoefte.

Stationsgebied: ruimte voor intensivering en een andere mobiliteitsbalans

Het stationsgebied wordt in de enquête anders beoordeeld dan reguliere woongebieden. Respondenten zien hier meer ruimte voor intensivering en een combinatie van functies. Parkeren, fietsvoorzieningen en het OV-knooppunt worden daarbij vaker genoemd als functies. Wanneer één functie prioriteit moet krijgen, ligt het zwaartepunt bij het OV-knooppunt en fietsvoorzieningen, gevolgd door parkeren. De bereidheid om het

stationsgebied intensiever te ontwikkelen wordt verbonden aan voorwaarden rond veiligheid, bereikbaarheid, verblijfskwaliteit en parkeerdruk.

- het stationsgebied ook 's avonds veilig en prettig aanvoelt;
- de parkeerdruk in omliggende wijken beperkt blijft;
- de bereikbaarheid per fiets en openbaar vervoer goed is;
- voldoende groen en verblijfskwaliteit aanwezig blijft;
- wonen, werken en voorzieningen goed worden gemengd.

Daarmee komt uit de enquête een vergelijkbaar beeld naar voren als uit de fysieke bijeenkomsten: het stationsgebied wordt gezien als een plek waar een stedelijker karakter, hogere dichtheden en andere vormen van mobiliteit denkbaar zijn, onder de voorwaarde dat leefbaarheid en veiligheid voldoende worden geborgd.

Buitengebied: natuur en landschap voorop, maar ruimte voor landbouw

Voor het buitengebied komt in de reacties aandacht voor natuur en landschap naar voren. Behoud en versterking van natuur en landschap worden vaak genoemd, naast toekomstbestendige landbouw, recreatie en beleving en rust en ruimte. De enquête laat daarmee zien dat het buitengebied door respondenten vanuit meerdere functies wordt benaderd.

Wanneer één functie voorrang moet krijgen, kiest de grootste groep voor natuur en landschap. Tegelijkertijd krijgt landbouw nadrukkelijk ruimte in de antwoorden. De voorwaarden waaronder deze balans acceptabel wordt gevonden, zijn onder meer:

- Heldere afspraken met agrariërs;
- bescherming van kwetsbare natuur;
- ruimte voor maatwerk per gebied;
- beperking van overlast;
- goede handhaving.

Dit sluit aan bij signalen uit eerdere fysieke bijeenkomsten, waarin zowel ruimte voor natuur als toekomstperspectief voor de agrarische sector is genoemd.

Duurzame energie: noodzakelijk, maar zorgvuldig ingepast

Ook bij duurzame energie komt geen algemene afwijzing van de energietransitie naar voren. Wel noemen inwoners voorwaarden voor de ruimtelijke inpassing. Behoud van landschap en dorpskarakter wordt daarbij vaak genoemd, evenals het beperken van overlast voor omwonenden. Ook combinaties met andere functies, bijvoorbeeld natuur of infrastructuur, komen in de reacties terug.

Wanneer een keuze moet worden gemaakt, weegt bescherming van landschap en leefomgeving zwaarder dan het maximaliseren van lokale energieopwekking. De belangrijkste voorwaarden voor energieopwekking zijn:

- een goede landschappelijke inpassing;
- betrokkenheid van omwonenden;
- duidelijke grenzen aan schaal en omvang;
- heldere afspraken over eigendom en opbrengsten;
- waar mogelijk een combinatie met natuur of water.

De enquête laat daarmee zien dat duurzame energie door respondenten wordt verbonden aan voorwaarden rond landschap, leefomgeving en overlast. De relatie met eerdere participatiesignalen is herkenbaar, maar niet als afzonderlijke beslisbron aan te wijzen.

Leefbare dorpen: voorzieningen en identiteit als basis

Bij de leefbaarheid van de dorpen noemen respondenten vooral het belang van voorzieningen dichtbij, voldoende mogelijkheden voor ouderen en jongeren en behoud van dorpsidentiteit en schaal. Wanneer niet

alles in ieder dorp kan blijven, geeft een deel van de respondenten aan basisvoorzieningen zoveel mogelijk in ieder dorp te willen behouden.

De belangrijkste voorwaarden voor leefbare dorpen zijn:

- betrokkenheid van het dorp bij keuzes;
- aandacht voor ouderen, jongeren en minder mobiele inwoners;
- maatwerk per dorp;
- behoud of versterking van ontmoetingsplekken;
- goede OV- en fietsverbindingen;
- behoud van verkeersveiligheid en leefkwaliteit.

Daarmee sluiten de uitkomsten aan bij eerdere participatiesignalen: woningbouw wordt door respondenten vooral verbonden aan voorzieningen, sociale samenhang en leefbaarheid.

Deurne in 2050: groeien, maar op z'n Deurnes

In de afsluitende vragen van de enquête komt een overkoepelend beeld naar voren. Respondenten noemen onder meer bouwen voor de lokale woonbehoefte, voorzieningen, leefbaarheid en het behoud van herkenbare kwaliteiten van Deurne. Ook het meegroeien van voorzieningen wordt door een deel van de respondenten genoemd als voorwaarde om Deurne in 2050 als Deurne te blijven ervaren.

Wanneer wordt gevraagd wanneer Deurne in 2050 nog steeds als 'Deurne' voelt, worden vooral genoemd:

- dorpen die hun eigen karakter behouden;
- nieuwbouw die past bij het dorpse karakter;
- bouwen voor de eigen inwoners;
- een herkenbaar landschap;
- voorzieningen die meegroeien.

Ook de stellingen aan het einde van de enquête wijzen op een afweging tussen groei en leefbaarheid. In de reacties komt naar voren dat voorzieningen en leefbaarheid voor respondenten zwaar wegen ten opzichte van maximale groei van woningen en economie. Tegelijkertijd is er ruimte voor groei, hogere dichtheden en een andere mobiliteitsbalans, mits de kwaliteit van de leefomgeving en het karakter van Deurne voldoende worden geborgd.

Het algemene beeld uit de tweede enquête is herkenbaar naast eerdere participatiemomenten. De reacties wijzen niet op een algemene afwijzing van ontwikkeling, maar benoemen vooral voorwaarden voor groei. Daarbij worden behoud van identiteit en schaal, meegroeiende voorzieningen, groene en herkenbare wijken, een zorgvuldige balans in het buitengebied en een passend stedelijk stationsgebied genoemd.

5 Weging en doorwerking in de omgevingsvisie

De participatie is op drie momenten in het proces richting de omgevingsvisie betrokken: bij de uitwerking naar het voorkeursalternatief op hoofdlijnen, bij de verdere concretisering tot het voorkeursalternatief en vervolgens bij de stap naar de ontwerp-omgevingsvisie. Dit hoofdstuk beschrijft hoe de opgehaalde input in deze stappen is gewogen en benut om de inhoud aan te scherpen. Daarbij geldt dat participatie één van de bouwstenen was, naast onder meer bestuurlijke afwegingen, ambtelijke expertise, ruimtelijke analyses, bestaand beleid en regionale afspraken.

5.1 Verwerking participatie richting voorkeursalternatief op hoofdlijnen

De inwonersinput is herkenbaar bij de analyse die is gebaseerd op de ontwikkeling van drie uiterste scenario's naar de meer overkoepelende versie in de vorm van het voorkeursalternatief op hoofdlijnen. Dit geldt vooral voor de wijze waarop de geprojecteerde groei ruimtelijk wordt vormgegeven en de aandacht voor de daaraan gekoppelde leefkwaliteit, dorpsidentiteit, landbouw/natuur en voorzieningen. In ieder geval heeft de input niet geleid tot een fundamentele wijziging van de groeidoelstelling zelf.

5.1.1 Samenvattend overzicht doorwerking participatie

Onderstaande tabel geeft samenvattend weer in hoeverre de participatieopbrengsten herkenbaar terugkomen in de verdere uitwerking van de omgevingsvisie. De volledige toelichting staat in de paragrafen 5.1.2 tot en met 5.1.10.

Mate waarin doorwerking herkenbaar is	Wat betekent dit?	Voorbeelden
Direct herkenbaar	Input is concreet terug te zien in de verdere uitwerking van de omgevingsvisie.	Betaalbare en passende woningen, bouwen nabij bestaande kernen, meegroeïende voorzieningen, energiebesparing en aandacht voor ontmoeting.
Herkenbaar als aanscherping van bestaande koers	Participatie bevestigt een richting die al in het voorkeursalternatief aanwezig was, maar maakt de voorwaarden en uitwerking scherper.	Behoud van dorpskarakter, groen en gezondheid als randvoorwaarde, gebiedsgericht maatwerk, balans tussen landbouw, natuur en landschap en passende economische ontwikkeling.
Beperkt of later aantoonbaar	Input heeft niet geleid tot aanpassing van de hoofdkeuze of vraagt om verdere uitwerking in programma's, gebiedsprocessen of projecten.	De omvang van de groei richting ca. 50.000 inwoners, exacte ontwikkellocaties en specifieke zorg-, onderwijs- of mobiliteitsvoorzieningen.

Dit onderscheid maakt inzichtelijk dat deze participatie niet als afzonderlijke beslisbron is gebruikt, maar als kwalitatieve bouwsteen die de koers heeft aangescherpt, verdiept en op onderdelen concreter heeft gemaakt.

5.1.2 Groei en dorpskarakter

De eerste drie scenario's (People, Planet en Profit) waren bedoeld om verschillende richtingen te verkennen en niet als afzonderlijke eindbeelden. Het voorkeursalternatief op hoofdlijnen brengt vervolgens een balans aan tussen verschillende ruimtelijke thema's. De gemeente kiest daarin voor groei, mede in relatie tot regionale afspraken, maar koppelt die groei aan behoud van bestaande kwaliteiten, zorgvuldige ruimtelijke inpassing, ontwikkeling van de kerkdorpen, inbreiding en een groene inrichting. De reacties van inwoners sluiten vooral aan bij deze voorwaarden voor groei.

Uit de reacties komt naar voren dat groei niet per definitie wordt afgewezen, maar dat deelnemers aandacht vragen voor de snelheid, schaal en vormgeving daarvan. Daarbij worden zorgen genoemd over het behoud van dorpskarakter, een te generieke woningbouwontwikkeling en de vraag voor wie nieuwe woningen vooral bedoeld zijn.

5.1.3 Van scenario's naar het voorkeursalternatief op hoofdlijnen

De drie individuele scenario's bevatten aanvankelijk behoorlijk verschillende groeimodellen. Het voorkeursalternatief op hoofdlijnen gaat uiteindelijk uit van een schaalsprong naar 50.000 inwoners. Daar wordt nadrukkelijk de randvoorwaarde bij dat de kwaliteiten van Deurne behouden moeten blijven aan gekoppeld. De vijf Deurnese waarden (oorspronkelijk uit het Koersdocument) worden expliciet als beschermend kader gebruikt en nieuwe ontwikkelingen mogen hier geen afbreuk aan doen. Daarnaast spreekt het voorkeursalternatief op hoofdlijnen ook over het groeien van de kerkdorpen, maar dat hun karakter behouden blijft en dat nieuwe ontwikkelingen juist passend moeten zijn bij dit al bestaande karakter. De kern Deurne mag daarentegen duidelijk wel iets meer groeien (dan wel verstedelijken).

Hierdoor is de invloed van de participatie ook duidelijk te herkennen in de ontwikkeling van het voorkeursalternatief op hoofdlijnen. Er wordt namelijk niet geopperd om de groeiambitie terug te schroeven, maar dat deze groei veel nadrukkelijker wordt gekoppeld aan:

- behoud van dorpsidentiteit;
- onderscheid tussen Deurne en de kerkdorpen;
- menselijke maat;
- groene structuren;
- passende woningbouw;
- leefbaarheid.

Dit sluit rechtstreeks aan op de zorg van inwoners over het verdwijnen van het dorpskarakter, maar de inwonersinput heeft dus niet aantoonbaar geleid tot een keuze tegen de geprojecteerde groei.

5.1.4 Woningbouw: herkenbare aansluiting vanuit participatie

Bij woningbouw is inhoudelijke overlap zichtbaar tussen het voorkeursalternatief op hoofdlijnen en de inbreng van deelnemers. In de reacties is onder meer gevraagd om:

- bouwen dichtbij de bestaande kernen;
- betaalbare woningen voor jongeren;
- niet alleen woningen in agrarisch gebied;
- benutten van bestaande/leegstaande gebouwen;
- investeren in woningbouw binnen de bebouwde kom;
- aandacht voor verschillende doelgroepen.

Vrijwel al deze elementen zijn meegenomen in het voorkeursalternatief op hoofdlijnen. Aanvullend wordt de wens uitgesproken om niet uitsluitend uit te gaan van uitbreiden, maar er wordt expliciet gezocht naar:

1. inbreiding in Deurne;
2. transformatie van bedrijventerreinen, bijvoorbeeld door bedrijfsverplaatsing;
3. uitbreiding aan de randen van de kernen;
4. uitbreiding van de kerkdorpen;
5. een gevarieerd woningaanbod;
6. betaalbare woningen voor iedere doelgroep.

Dit komt terug in het uitgewerkte voorkeursalternatief op hoofdlijnen, waarin wordt beschreven dat woningen ontstaan door zowel nieuwbouw als transformatie en dat gekeken wordt hoe de realisatie van woningsplitsing of mantelzorgwoningen kan worden versoepeld. Bovendien wordt de keuze beschreven om bestaande buurtschappen nabij de kernen uit te breiden, maar geen nieuwe buurtschappen in het buitengebied toe te voegen. Dat laatste is interessant in relatie tot de inwonersreacties: het voorkeursalternatief lijkt een

middenweg te kiezen tussen het idee van nieuwe kleinschalige woonvormen uit het oorspronkelijke 'Planet-scenario' en het beschermen van het buitengebied.

Daarmee is de inhoudelijke aansluiting op dit thema goed herkenbaar. Tegelijkertijd was de basis voor de woningbouwopgave al onderdeel van het proces. De scenario's bevatten al een substantiële groei en het Profit-scenario bevatte al de voorkeursvolgorde van vernieuwing naar verdichting naar uitbreiding. De inwonersinput sluit daarmee aan bij een richting die al zichtbaar was en heeft vooral bijgedragen aan verdere aanscherping van voorwaarden en accenten.

5.1.5 Landbouw en natuur: herkenbare aandachtspunten

Als het gaat over landbouw en natuur wordt er vanuit de participanten aangegeven:

- inwoners willen ruimte voor het behoud van de boeren;
- men wil niet dat landbouw en natuur als tegengestelden worden gezien;
- men wil juist dat landbouw en natuur samen kunnen gaan.

Het 'Profit-scenario' sloot hier al sterk op aan, waarin het landbouwareaal zo groot mogelijk bleef en er werd ingezet op natuurinclusieve en circulaire landbouw. Het voorkeursalternatief op hoofdlijnen richtte zich vervolgens duidelijk naar een combinatie van dit scenario met de overige twee. Het buitengebied biedt daarin ruimte voor zowel werken, wonen, recreëren als natuur. Hierbij worden functies beter op elkaar afgestemd en wordt er nog steeds genoeg rekening gehouden met landschappelijke kwaliteiten.

Nog sterker is de uitwerking van "Perspectief bieden aan de agrarische sector". Daarin blijven zij expliciet een belangrijke drager van het buitengebied. Tegelijkertijd wordt er een transitie voorgesteld via onder andere grondruil, technische maatregelen, extensivering, nieuwe kringlopen en energie-opwek. Daarnaast wordt gesproken over natuurinclusief boeren en het combineren van landbouw met andere functies, zoals recreatie.

Deze opvattingen zijn herkenbaar naast elementen uit het Profit-scenario en deels uit het Planet-scenario. De inwonersreacties sluiten daarmee aan bij de keuze in het voorkeursalternatief op hoofdlijnen om landbouw en natuur niet als tegenstelling te benaderen, maar te werken aan een multifunctioneel en gebiedsgericht buitengebied. Op dit thema is de inhoudelijke aansluiting herkenbaar, maar de participatie is niet als afzonderlijke beslisbron aan te wijzen.

5.1.6 Voorzieningen, zorg en leefbaarheid

In het geval van dit thema is er een interessante schifting te zien met betrekking tot de inbreng van de participanten. Zij gaven namelijk in de vragenlijst aan dat deze te weinig aandacht besteedde aan:

- zorg;
- onderwijs;
- veiligheid;
- ouderen;
- verenigingen;
- cultuur;
- sociale ontmoetingsplekken;
- voorzieningen in de kerkdorpen;
- leefbaarheid;
- bereikbaarheid vanuit omliggende dorpen.

In het voorkeursalternatief op hoofdlijnen worden voorzieningen veel nadrukkelijker onderdeel van het groeimodel. Bij de vier hoofdkeuzes staat expliciet dat het huidige voorzieningenniveau zoveel mogelijk behouden moet blijven en waar kan versterkt. Aanvullend wordt er beschreven dat uitbreiding van de woningvoorraad in de kerkdorpen nodig is om maatschappelijke voorzieningen overeind te kunnen houden en daarmee de leefbaarheid te versterken. In het voorkeursalternatief op hoofdlijnen wordt zorg ook gekoppeld aan de groeiende bevolking en is er de wens om deze beter en centraler te organiseren en ontmoeting wordt

expliciet een ruimtelijk uitgangspunt. De openbare ruimte moet ontmoeting tussen oude en nieuwe inwoners namelijk juist gaan stimuleren.

Om die reden is de inhoud van het voorkeursalternatief op hoofdlijnen duidelijk aansluitend op de wensen van de participanten, met name gericht op:

- voorzieningen;
- sociale samenhang;
- ontmoeting;
- zorg;
- leefbaarheid van kerkdorpen.

Concrete vragen over bijvoorbeeld politie, ziekenhuis, onderwijs of ouderenvoorzieningen passen niet allemaal op het detailniveau van het voorkeursalternatief of de omgevingsvisie. Deze documenten geven vooral richting aan de hoofdkeuzes en de samenhang tussen groei, leefbaarheid en voorzieningen. De behoefte aan zorg, onderwijs, veiligheid en ontmoeting is daarin wel herkenbaar meegenomen, maar de precieze invulling volgt bij de verdere uitwerking in programma's, gebiedsprocessen en projecten.

5.1.7 Mobiliteit, OV en fietsveiligheid

Mobiliteit is onderdeel van het voorkeursalternatief op hoofdlijnen. In de reacties komen aandachtspunten naar voren over:

- parkeren;
- OV vanuit de omliggende dorpen;
- fietsveiligheid;
- bereikbaarheid.

In het voorkeursalternatief op hoofdlijnen wordt dat vervolgens uitgewerkt aan de hand van de volgende ideeën:

- verbeterde fiets- en wandelroutes;
- doorfietsroutes;
- verkeersveiligheid;
- goed verlichte fietspaden;
- mobiliteitshubs;
- hogere OV-frequenties;
- deelmobiliteit;
- autoluwe wijken.

Verschillende van deze onderdelen – zo niet alle – waren echter ook al terug te vinden in de drie scenario's voorafgaand aan het voorkeursalternatief op hoofdlijnen. Daarom heeft de enquête niet zozeer aanvulling gegeven aan de invulling van het voorkeursalternatief op hoofdlijnen, maar wel onderstreept dat de genoemde zaken zeker wenselijk zijn volgens participanten. Deze passen namelijk wel goed bij de uiteindelijke keuzes, maar de uitkomst zelf is eerder een optelsom van bestaande beleidsmatige uitgangspunten die al waren uitgewerkt in de scenario's in combinatie met de inwoners-/stakeholderinput. Op die manier zijn de participatie-uitkomsten vooral een bevestiging van deze uitgangspunten die verder concretiseerden in het voorkeursalternatief op hoofdlijnen.

5.1.8 Energie en duurzaamheid

Bij energie en duurzaamheid is de relatie tussen participatie en doorwerking minder eenduidig. De participatie liet steun zien voor verduurzaming, maar ook kritiek op de indruk dat de energietransitie al grotendeels was ingevuld en dat energiebesparing onvoldoende zichtbaar was. In het voorkeursalternatief op hoofdlijnen komen energieopwekking, infrastructuur, klimaatadaptatie en verduurzaming duidelijk terug. De specifieke wens om energiebesparing nadrukkelijker als eerste stap te benoemen, is daarin minder zichtbaar en vraagt om nadere uitwerking in vervolprogramma's.

In de scenario's was duurzaamheid inderdaad al behoorlijk sterk aanwezig. Zo werd bijvoorbeeld gesproken van duurzame energie, kleinschalige windenergie-opwek, klimaatadaptieve maatregelen, waterberging en vergroening. het voorkeursalternatief op hoofdlijnen zet die lijn weer verder door en maakt deze zelfs breder door te spreken over:

- energiehubs;
- zonneweides;
- windenergie;
- biomassa/mestvergisting;
- geothermie;
- netneutraal bouwen;
- solar carports;
- circulaire werklandschappen;
- de klimaatcorridor;
- groenblauwe dooradering van de gemeente;
- waterberging.

Daarbij ontbreekt dus de specifieke inwonerstip om energie te besparen, wat niet als een duidelijk herkenbare zelfstandige keuze in het voorkeursalternatief op hoofdlijnen is opgenomen. Dat document legt namelijk vooral nadruk op opwekking, infrastructuur en verduurzaming. Er wordt veel minder expliciet gericht op de aanpak van eerst besparen, maar dat zijn in principe ook zaken die in een andere opzet op een later moment verder uitgewerkt moeten worden.

Zo is de algemene wens van de participanten voor duurzaamheid wel duidelijk terug te vinden in het voorkeursalternatief op hoofdlijnen. De specifieke kritiek op de wijze waarop over energie wordt gedacht is niet zeer aantoonbaar verwerkt. Daarmee is niet alle inbreng volledig overgenomen, maar het wordt uiteindelijk wel verder meegenomen in de uitwerking op een later moment in het proces van de Omgevingsvisie Deurne 2050.

5.1.9 Recreatie en voormalige zandwinplas De Brink

Dit is een concreet voorbeeld van inhoudelijke aansluiting tussen participatie-inbreng en het voorkeursalternatief. Tijdens de participatie is recreatie rond waterplas De Brink genoemd als mogelijke invulling. In het voorkeursalternatief is aan de voormalige zandwinplas tevens een recreatieve functie toegekend. Deze aansluiting is herkenbaar, zonder dat op basis van het verslag kan worden vastgesteld dat deze keuze uitsluitend uit de participatie voortkomt.

5.1.10 Bijdrage van participatie aan het voorkeursalternatief op hoofdlijnen

De participatie bevatte een duidelijke kritische houding tegenover snelle ongeremde groei. Toch blijft in het voorkeursalternatief op hoofdlijnen de beoogde schaalsprong behouden en onderdeel van toekomstig beleid. Dat is een fundamentele keuze die blijft, waarbij de enquête met name de nuances verder heeft aangescherpt. Als de gemeente Deurne groeit, moet dat zodoende zorgvuldig gebeuren (incl. behoud van de Deurnese waarden). Je kunt daarom stellen dat de participatie meer invloed had op het kwaliteitskader rondom de groei dan op de kwantitatieve groei-doelstelling zelf. Zodoende kwamen in meer of mindere mate de volgende thema's vanuit de participatie terug in het voorkeursalternatief op hoofdlijnen, waarbij ook gelijk de (mogelijke) invloed op de veranderingen staat beschreven:

Thema vanuit participatie	Herkenbaar in Voorkeursalternatief Op Hoofdlijnen?	Mate van herkenbaarheid
Behoud dorpskarakter	Ja, zeer duidelijk	Direct herkenbaar
Kritiek op snelle groei	Gedeeltelijk	Bepert of gedeeltelijk herkenbaar
Groei zorgvuldig vormgeven	Ja	Direct herkenbaar

Thema vanuit participatie	Herkenbaar in Voorkeursalternatief Op Hoofdpijnen?	Mate van herkenbaarheid
Bouwen nabij kernen	Ja	Direct herkenbaar
Inbreiding / transformatie	Ja	Direct herkenbaar
Betaalbare woningen	Ja	Direct herkenbaar
Woningen voor verschillende doelgroepen	Ja	Direct herkenbaar
Landbouw ruimte geven	Ja	Direct herkenbaar
Landbouw + natuur combineren	Ja	Direct herkenbaar
Voorzieningen behouden	Ja	Direct herkenbaar
Zorg en leefbaarheid	Ja	Gedeeltelijk herkenbaar
Onderwijs/cultuur/verenigingen concreet	Beperkt	Beperkt herkenbaar
Sociale ontmoeting	Ja	Direct herkenbaar
Ouderen / vergrijzing	Indirect	Indirect herkenbaar
Fietsveiligheid	Ja	Gedeeltelijk herkenbaar
OV kleine kernen	Ja	Gedeeltelijk herkenbaar
Parkeren	Ja, maar anders ingevuld	Indirect herkenbaar
Energie/duurzaamheid	Ja	Direct herkenbaar
Energiebesparing expliciet	Nauwelijks	Beperkt herkenbaar
Water/recreatie	Ja	Gedeeltelijk herkenbaar

De participatie is dus inhoudelijk wel zichtbaar in het voorkeursalternatief op hoofdpijnen, maar niet als dominante sturende factor. Het voorkeursalternatief op hoofdpijnen moet een combinatie zijn van de beste elementen uit de drie scenario's, aangevuld met inbreng vanuit de gemeenteraad, de ambtelijke werkgroep en de samenleving. Als je de ontwikkeling daadwerkelijk op de gegeven 348 reacties projecteert, ontstaat het volgende beeld:

- De kwantitatieve groeikeuze is niet wezenlijk veranderd.
De ambitie van de schaalsprong blijft overeind.
- De manier waarop die groei wordt ingevuld sluit wél sterk aan op de zorgen van inwoners.
Het Voorkeursalternatief kiest nadrukkelijk voor behoud van dorpskarakter, passende groei van de kerkdorpen, inbreiding, transformatie, groene buffers en leefkwaliteit.
- De woningbouwinput lijkt het sterkst herkenbaar.
Betaalbaarheid, verschillende doelgroepen, bouwen nabij kernen en transformatie komen allemaal terug.
- De landbouwinput is duidelijk terug te zien.
Het Voorkeursalternatief Op Hoofdpijnen kiest niet tussen natuur óf landbouw, maar voor een gebiedsgerichte combinatie van landbouw, natuur, water, recreatie en economie.
- De zorgen over voorzieningen en leefbaarheid zijn zichtbaar versterkt.
Voorzieningen, ontmoeting, zorg, bewegen, veiligheid en sociale samenhang worden nadrukkelijker onderdeel van het ruimtelijke verhaal.
- De energiekritiek is het minst zichtbaar verwerkt.
Duurzaamheid is volop aanwezig, maar de specifieke wens om ook nadrukkelijk op energiebesparing te sturen is niet goed aantoonbaar terug te vinden.

De inbreng van inwoners heeft daarmee vooral invloed gehad op welke manier de groei ruimtelijk en kwalitatief wordt vormgegeven in de toekomst. Daarbij leefden er wel zorgen over het behoud van het dorpse karakter,

betaalbare en passende woningbouw, leefbaarheid van de kernen en de balans tussen landbouw, natuur en landschap. Dit komt allemaal herkenbaar terug in het voorkeursalternatief op hoofdlijnen. Voor enkele overige specifieke aandachtspunten, zoals energiebesparing of concrete zorg- en onderwijsvoorzieningen, is een directe doorwerking in het voorkeursalternatief op hoofdlijnen niet of slechts beperkt aantoonbaar.

5.2 Verwerking participatie: van voorkeursalternatief op hoofdlijnen naar definitief voorkeursalternatief

Bij de uitwerking van het voorkeursalternatief op hoofdlijnen naar het definitieve voorkeursalternatief is de participatie-input uit de brede werksessie van 2 februari 2026 in het Cultuurcentrum Deurne nadrukkelijk betrokken als één van de bouwstenen. Deze paragraaf beschrijft hoe de opmerkingen van deelnemers zijn gewogen en in hoeverre deze doorwerken in het definitieve voorkeursalternatief en waar de relatie minder rechtstreeks aantoonbaar is.

De lijn is vergelijkbaar met de analyse in paragraaf 5.1: de participatie heeft niet geleid tot een andere hoofdkoers, maar de opgehaalde signalen zijn op onderdelen herkenbaar betrokken bij de verdere uitwerking. In het definitieve voorkeursalternatief zijn enkele wensen en aandachtspunten uit de samenleving expliciet benoemd dan in de eerdere versie op hoofdlijnen. De verdere concretisering past ook bij deze fase van het proces, waarin de eerder gekozen hoofdrichting is uitgewerkt naar een definitiever en meer samenhangend voorstel.

5.2.1 Samenvattend overzicht doorwerking participatie

Onderstaande tabel geeft samenvattend weer in hoeverre de participatieopbrengsten uit de brede bijeenkomst herkenbaar terugkomen in de uitwerking naar het definitieve voorkeursalternatief. De volledige toelichting staat in de paragrafen 5.2.2 tot en met 5.2.8.

Mate waarin doorwerking herkenbaar is	Wat betekent dit?	Voorbeelden
Direct herkenbaar	De participatie is rechtstreeks herkenbaar in concrete aanpassingen of keuzes in het definitieve voorkeursalternatief.	Vooraf bouwen nabij de bestaande kernen, woningen voor verschillende doelgroepen, betaalbaarheid, behoud van voorzieningen en de explicietere aandacht voor energiebesparing.
Herkenbaar als verdieping of concretisering	Een uitgangspunt was al aanwezig in het voorkeursalternatief op hoofdlijnen, maar de participatie heeft gezorgd voor een duidelijkere, concretere en gebiedsgerichtere uitwerking.	Behoud van dorpskarakter, passende groei van de kerkdorpen, groenstructuren, gezondheid, ontmoeting, veilige fietsverbindingen, combinatie van landbouw en natuur en passende economische ontwikkeling.
Gebiedsgericht herkenbaar	De participatie heeft bijgedragen aan de vertaling van algemene uitgangspunten naar concrete gebieden, locaties en doelgroepen.	Vijf deelgebieden, specifieke ontwikkelrichtingen, ontwikkellocaties rond Deurne en een gebiedsspecifieke invulling van wonen, voorzieningen, natuur, landbouw en economie.
Niet rechtstreeks aantoonbaar	De uiteindelijke keuze is wel herkenbaar in het voorkeursalternatief, maar kan niet uitsluitend aan de participatie worden toegeschreven.	Exacte ontwikkellocaties, ca. 5.000 extra banen, precieze locatie/invulling van bedrijventerreinen, exacte energieprojecten en de precieze gebiedsindeling.

Bovenstaand overzicht laat zien dat de opbrengst van deze participatie vooral heeft bijgedragen aan verdieping en concretisering van de inhoud, zonder dat de fundamentele koers daardoor wezenlijk is gewijzigd.

Van hoofdlijnen naar een concreter en gebiedsgericht voorkeursalternatief

Het voorkeursalternatief op hoofdlijnen was een dynamisch document met ruimte voor aanvulling en nuanceren. In de zomer van 2026 is het verder uitgewerkt richting de ontwerp-omgevingsvisie, inclusief ontwikkeling van specifieke deelgebieden. Daartussen zit echter nog de stap richting het voorkeursalternatief zelf, aangezien er ten opzichte van het voorkeursalternatief op hoofdlijnen toch wel een groot aantal aanscherpingen hebben plaatsgevonden. Hiervoor is onder andere input van ambtelijke collega's en de opbrengst van de participatie dat tijdens de eerste fysieke bijeenkomst op 2 februari 2026 is opgehaald.

Het definitieve voorkeursalternatief bevat de volgende aanvullingen en verbijzonderingen:

- een uitgewerkte visie voor de hele gemeente;
- uitgebreidere beschrijving van de drie hoofdthema's / 'P's';
- een concretere uitwerking van wonen, voorzieningen, mobiliteit, natuur, energie en economie;
- en dus een gebiedsgerichte vertaling naar vijf deelgebieden:
 - Stadsdorp Deurne;
 - Beekdorpen;
 - Peelvenen;
 - Ontginningslandschap;
 - Groene Peelvallei.

De belangrijkste ontwikkeling is de stap van algemene ambities naar een eerste concrete en gebiedsgerichte uitwerking. Daarmee is de visie nog niet allesomvattend; onderliggende programma's en projecten geven later verdere invulling. De bijeenkomst van 2 februari heeft vooral bijgedragen aan het nuanceren, concretiseren en verbinden van de abstracte keuzes uit het voorkeursalternatief op hoofdlijnen.

5.2.2 'PEOPLE': Leefbaarheid, gezondheid en voorzieningen

Aangezien de participatiebijeenkomst grotendeels gekoppeld was aan de drie sub-thema's ('People', 'Planet' en 'Profit'), zal deze paragraaf de verwerking van de inbreng ook volgens die opbouw bespreken. Zodoende worden deze ook in eerdergenoemde volgorde besproken en de deelnemers van de bijeenkomst hebben in het geval van 'People' met name de volgende onderwerpen aangewezen als belangrijk:

- zorg die beschikbaar en vindbaar is;
- een gevarieerd voorzieningenaanbod;
- sport, horeca en onderwijs;
- toegankelijkheid;
- veilige fietsinfrastructuur;
- aantrekkelijke openbare ruimte;
- groen en natuur;
- gemengde wijken voor jong en oud;
- betaalbare woningen;
- behoud van het dorpskarakter;
- recreatief groen;
- natuur dichtbij de kernen;
- beperken van industriehinder.

Bijna al deze onderwerpen waren al aanwezig in het voorkeursalternatief op hoofdlijnen, waarin bijvoorbeeld al gesteld werd dat de kerkdorpen moesten groeien zonder hun karakter te verliezen en dat Deurne meer stedelijk mocht worden, met meer voorzieningen en groene ontmoetingsplekken. Bovendien stonden gezondheid, ontmoeting, groen, sociale cohesie en het verminderen van geluid- en geuroverlast ook al expliciet in het document. Mobiliteit, fiets- en wandelroutes, OV en mobiliteitshubs waren eveneens al onderdeel van het voorkeursalternatief op hoofdlijnen.

Het voorkeursalternatief wordt op basis van de input weer specifiek en stelt dat de voorzieningen met de groei moeten meebewegen. Onderwijs, zorg en bewegen moeten in alle wijken bereikbaar blijven en het multifunctionele gebruik van voorzieningen wordt daarbij als oplossing genoemd. Daarnaast wordt ook gezondheid en mobiliteit weer verder uitgewerkt in het voorkeursalternatief, waarbij al deze veranderingen rechtstreeks aansluiten op de bijeenkomst van 2 februari.

5.2.3 Overige ‘People’-onderwerpen waarvan de veranderingen (sterk) aansluiten op de participatie

De werksessie vroeg om gemengde wijken voor jong en oud en betaalbare woningen. In het definitieve Voorkeursalternatief wordt dat weer concreter beschreven in het beleid en is er een bijzonder sterke band te vinden met deze onderwerpen en de veranderingen tussen beide stukken. Zo is er meer aandacht voor het realiseren van woningen voor:

- jongeren;
- ouderen;
- kleinere huishoudens;
- huishoudens met een kleinere portemonnee;
- kleinere koop- en huurwoningen;
- betaalbare én levensloopbestendige woningen;
- gemengder bouwen in wijken met nu nog een eenzijdig woningaanbod.

Verder was één van de meest expliciete punten die werden benoemd tijdens de bijeenkomst op 2 februari het behoud van het dorpskarakter van de kernen in Deurne. De deelnemers wilden wel groei, maar met behoud van het dorpse karakter werd daarbij wel zeer belangrijk gevonden. Dit stond in principe al goed beschreven in het voorkeursalternatief op hoofdlijnen: de kerkdorpen zouden groeien, maar het bestaande karakter moest behouden blijven. In het Voorkeursalternatief wordt dat principe veel scherper vertaald en krijgt de volgende aanvullingen:

- groei verloopt niet overal hetzelfde;
- de kern Deurne wordt wel iets meer stedelijk;
- kerkdorpen groeien zorgvuldig;
- nieuwe uitbreidingen moeten volwaardige onderdelen van de bestaande kernen worden;
- ze moeten aansluiten op de toplandschappen;
- identiteit en vitaliteit blijven leidend.

Daarnaast wordt dit in de gebiedsaanwijzingen per dorp verder uitgewerkt, zoals bijvoorbeeld bij de ‘Beekdorpen’. Daar worden nieuwe initiatieven getoetst aan het bestaande karakter en wordt ervoor gezorgd dat de overgang naar het buitengebied groen blijft. Op die manier is een zeer sterke doorwerking te zien van wat opgehaald is over de groei van Deurne tijdens de bijeenkomst in het uiteindelijke voorkeursalternatief. Het was al onderdeel van de hoofdlijnen-versie, maar is nu veel preciezer en is ook verder uitgewerkt op gebiedsniveau.

Het volgende onderwerp dat onder het thema ‘People’ viel, was woningbouw in het algemeen. In het voorkeursalternatief is de stap gemaakt van algemene ambitie naar specifiekere doelgroepen en locaties. Aanvullend op de eerder genoemde punten aan het begin van deze paragraaf, sprak men ook over:

- woningen voor verschillende generaties;
- woningen passend bij de dorpen;
- zorgvuldig afwegen van woningbouw tegenover andere functies.

Bovendien werden tijdens de bijeenkomst op 2 februari ook vier strategische ontwikkellocaties rond Deurne besproken door aanwezigen:

1. het stationsgebied;
2. noordzijde Houtenhoek (Deurne-Noord);
3. westzijde richting Vlierden (Deurne-West);
4. oostzijde rond Merlenberg (Deurne-Oost).

De mate en invulling van de genoemde (uitbreidings-)locaties sluiten aan bij de wens vanuit de participanten om vooral bij kern Deurne te bouwen en aanvullend in de dorpen zelf op passende locaties woningen te realiseren. Daarmee worden dan ook gelijk bestaande voorzieningen behouden of zelfs versterkt. Op die manier kan er gesproken worden over een zeer sterke participatieve invloed met betrekking tot de aanpassingen die zijn gedaan om tot het definitieve Voorkeursalternatief te komen. Het heeft daarmee dus bijgedragen aan het verscherpen van onder andere waar de groei plaats zou moeten vinden, voor wie er gebouwd moet worden en wat dat voor uitwerking heeft op het behoud van het huidige voorzieningenniveau.

Als het gaat over het voorzieningenniveau – en dan met name ook zorg als aandachtspunt – is zodoende ook een stap gezet van een algemene ambitie naar meer gebiedsspecifieke behoeftes. In het voorkeursalternatief op hoofdlijnen werd nog algemeen gesproken over de behoefte voor:

- Zorg dichtbij;
- maatschappelijke voorzieningen bij uitbreiding;
- leefbaarheid.

In het definitieve Voorkeursalternatief is dit weer verder geconcretiseerd. Bij Liessel wordt bijvoorbeeld expliciet rekening gehouden met de relatief sterke vergrijzing en wordt extra belang gehecht aan bereikbare zorg- en welzijnsvoorzieningen. Voor het realiseren van nieuwe wijken wordt nu ook specifiek gesproken over de volgende zaken die onderdeel moeten zijn van een complete buurt:

- Scholen;
- zorg;
- buurtplekken;
- groen;
- ontmoetingsruimte

Verder werd door participanten onderbenut maatschappelijk vastgoed ook genoemd als middel om voorzieningen te versterken of nieuwe functies mogelijk te maken. De bijeenkomst lijkt hier dus duidelijk te hebben bijgedragen aan de verdere uitwerking op het gebied van voorzieningen en aan de gebiedsspecifieke vertaling ervan.

5.2.4 'PLANET': Landbouw, natuur en ruimtelijke afweging

In het geval van het thema 'Planet' hebben deelnemers van de bijeenkomst met name gesproken over een zorgvuldige afweging tussen woningbouw, landbouw, natuur en mobiliteit. Aanvullend vond men het behoud en versterking van groenstructuren en het denken in gebiedsontwikkeling in plaats van losse initiatieven belangrijke uitgangspunten. Dit is dan ook zeer duidelijk terug te zien in het definitieve Voorkeursalternatief, waarin nu wordt gesproken over dat ons buitengebied veerkrachtig en in balans is, in plaats van alléén in balans. Daarbij wordt nadrukkelijk gesteld dat landbouw, wonen, natuur, landschap en recreatie hand in hand moeten gaan, maar ook dat bodem en water sturend zijn.

De gebiedsaanwijzingen en dus specifieke gebiedsontwikkeling zijn in het Voorkeursalternatief de concrete vertaling van precies het principe dat de deelnemers van de bijeenkomst om vroegen. In plaats van alleen spreken over het belang van landbouw in de gemeente, wordt nu ook per gebied beschreven:

- welke landbouw passend is;
- waar natuur prioriteit heeft;
- waar recreatie kan;
- waar woningbouw kan;
- waar economische ontwikkeling past;
- hoe functies gecombineerd kunnen worden.

Bijvoorbeeld in de Beekdorpen wordt landbouw gecombineerd met natuurbeheer, landschapsontwikkeling, zorg, educatie, recreatie en streekproducten. Daarmee is een zeer sterke doorwerking te zien van wat opgehaald is tijdens de participatie en wat daarvan doorvertaald is naar het definitieve Voorkeursalternatief.

Het heeft niet zozeer een totaal nieuwe richting opgeleverd, maar de bijeenkomst heeft wel de noodzaak van integrale gebiedsafweging bevestigd en die is vervolgens in het definitieve voorkeursalternatief veel sterker ruimtelijk uitgewerkt.

5.2.5 Overige ‘Planet’-onderwerpen waarvan de veranderingen (sterk) aansluiten op de participatie

Specifiek gekeken naar de in de vorige paragraaf benoemde groenstructuren en natuur, vonden deelnemers het behoud en versterking ervan zeer belangrijk. Daarnaast vond men het ook fijn dat er natuur dicht bij de kernen te vinden zou blijven, wat zeker zou bijdragen aan de leefkwaliteit van de dorpen. In het Voorkeursalternatief wordt dit dan ook weer uitgebreider benadrukt met een specifiekere uitwerking op het gebied van:

- groene buffers rond de kernen;
- groenblauwe verbindingen;
- schaduwwerking van bomen;
- wadi's / regenwaterbuffers;
- verbindingen tussen natuurgebieden;
- beekdalen en ecologische verbindingzones;
- het versterken van natuurwaarden van agrarisch gebied;
- buffers rond kwetsbare natuur.

Bovendien wordt de recreatieve toegang tot het landschap nu ook gecombineerd met natuurkwaliteit. Zodoende is er een sterk verband te vinden tussen de aanpassingen t.o.v. het voorkeursalternatief op hoofdlijnen en hoe het daarna terug te vinden is in het Voorkeursalternatief.

Los van natuur als onderwerp op zich, is duurzaamheid ook zeker een van de pijlers binnen het thema ‘Planet’. In het voorkeursalternatief op hoofdlijnen lag al een nadruk op:

- energiehubs;
- zonne- en windenergie;
- A67-klimaatcorridor;
- geothermie;
- netneutraal bouwen;
- circulaire werklandschappen.

In het definitieve Voorkeursalternatief wordt dit weer verder aangevuld met een duidelijke energieladder:

1. energie besparen;
2. zoveel mogelijk zon-op-dak;
3. duurzame opwekking;
4. duurzame warmte.

In de tekst komt dit expliciet terug: “We zetten in eerste instantie dus in op energiebesparing”, waar de eerdere participatieopbrengst vanuit de enquête die in december 2025 werd gehouden toch weer terugkomt. De punten die werden besproken in §5.1.7 – waar juist kritiek werd gegeven op het ontbreken van energiebesparing – en nog niet waren overgenomen, zijn in het Voorkeursalternatief uiteindelijk dus toch geland. Zo is er toch een sterke doorwerking en is dit zelfs een ontwikkeling van beide eerste participatiemomenten samen.

5.2.6 ‘PROFIT’: Economische schaal en type bedrijvigheid

De bijeenkomst van 2 februari leverde een vrij duidelijke boodschap op als het gaat om het thema ‘Profit’:

- economische ontwikkeling moet passen bij de schaal van Deurne;
- focus op innovatieve, kleinschalige en werkgelegenheidsintensieve bedrijvigheid;
- terughoudendheid met grootschalige logistiek;
- concentratie nabij infrastructuur zoals de A67;
- landbouw behouden vanwege economische én cultuurhistorische betekenis.

Deze boodschap sluit goed aan op de veranderingen t.o.v. het voorkeursalternatief op hoofdlijnen. In de definitieve versie wordt er namelijk veel duidelijker gekozen voor kwalitatieve economische groei en gaat het niet simpelweg over economische groei. Er wordt gestuurd op ca. 5.000 extra banen in 2040, met verdere groei richting 2050, waarbij de juiste bedrijven op de meest passende plek terecht moeten gaan komen. De focus ligt daarbij met name op:

- maakindustrie;
- agrofood;
- familiebedrijven;
- circulaire economie;
- innovatieve sectoren;
- samenwerking met onderwijs.

5.2.7 Overige 'Profit'-onderwerpen waarvan de veranderingen (sterk) aansluiten op de participatie

Economische functies worden in het definitieve Voorkeursalternatief veel sterker geclusterd, wat aansluit op de vraag van deelnemers om het concentreren van economische functies op logische plekken en dan met name gecombineerd met bereikbaarheid tot de juiste infrastructuur. Zo worden bedrijventerreinen nu nog specifieker aangewezen als primaire locaties voor productie, innovatie en werkgelegenheid. Bestaande terreinen moeten efficiënter worden benut en nieuwe ruimte wordt ook gezocht in regionale afstemming. Bereikbaarheid en landschappelijke inpassing zijn daarbij de randvoorwaarden, waarbij door participanten ook positief gesproken wordt over de mogelijke concrete locaties.

Ten opzichte van grootschalige logistieke werkgelegenheid stond men daarentegen juist een stuk terughoudender tegenover. In het definitieve voorkeursalternatief wordt niet letterlijk gesproken over een algemene beleidsregel daarover, maar wordt het wel indirect afgeremd door te kiezen voor:

- bedrijven die passen bij het economische profiel;
- clustering van gelijkwaardige bedrijven;
- infrastructuur als vestigingsvoorwaarde;
- focus op de maakindustrie, agrofood en circulaire bedrijvigheid;
- kwalitatieve economische groei;
- beperking van overlast.

Dat is daarmee dus wel een indirecte verwerking van de wens, maar de specifieke wens voor specifieke terughoudendheid ten aanzien van grootschalige logistiek wordt niet letterlijk als uitgangspunt overgenomen. De onderliggende richting is herkenbaar, alleen is er dus slechts een matig tot sterk verband te vinden i.r.t. de invloed van de participatie op de uitwerking in het voorkeursalternatief.

Wel is er een sterke aansluiting te vinden tussen de inbreng en de uitwerking als het gaat om de agrarische sector. In het voorkeursalternatief op hoofdlijnen werd landbouw al gezien als belangrijke economische drager van het buitengebied, maar dit wordt in het voorkeursalternatief weer verder uitgewerkt:

- landbouw blijft economische drager;
- boeren moeten vitaal blijven;
- verduurzaming van de agrarische sector;
- natuurinclusieve landbouw;
- nieuwe economische combinaties;
- mestvergisting;
- agrifood;
- faciliteren van functieveranderingen voor vrijkomende agrarische bebouwing;
- grondruil;
- multifunctionele landbouw.

Deze invulling sluit bijna één-op-één aan bij de input die werd opgehaald tijdens de bijeenkomst op 2 februari en zodoende is er wel een zeer sterke invloed te verwachten. In principe heeft de participatie niet de al eerder opgezette richting voor de agrarische sector voorgeschreven, aangezien die lijn al in het voorkeursalternatief op hoofdlijnen zat. De bijeenkomst lijkt daarmee vooral te hebben bevestigd dat deze richting maatschappelijk herkenbaar en gewenst is en zodoende heeft geholpen om hem verder te concretiseren.

5.2.8 Een belangrijk nieuw element: een eerste kijk op de specifieke gebiedsaanwijzingen

Ondanks dat het een onlosmakelijk onderdeel is van het proces om tot een omgevingsvisie te komen, was er vanaf het voorkeursalternatief wel al een eerste inkijkje gegeven in de specifieke gebiedsaanwijzingen. Dit zijn de vijf deelgebieden binnen de gemeente Deurne waarin de hoofdlijnen genoemd in het voorkeursalternatief op hoofdlijnen (we groeien; behouden identiteit; versterken groen; zoeken balans tussen landbouw/natuur/recreatie; en werken aan gezonde mobiliteit) verder worden uitgewerkt. Dit resulteerde in de volgende invullingen per deelgebied:

Gebied:	Specifieke invulling:
Stadsdorp Deurne	Forse groei, verdichting, hoogbouw, station, voorzieningen en een autoluw centrum
Beekdorpen	Passende groei, dorpskarakter, zorg, sociale woningbouw en natuurinclusieve landbouw
Peelvenen	Natuurherstel, rust en een leefbaar Helenaveen
Ontginningslandschap	Agrifood, circulaire economie, energie en bedrijvigheid
Groene Peelvallei	Landschap, water, natuur en recreatie

Deze vijf gebieden zijn in het voorkeursalternatief als aparte ruimtelijke eenheden geïntroduceerd, wat integraal aansluit bij de eerdergenoemde opmerking geuit tijdens de participatiebijeenkomst om juist te denken in algehele gebiedsontwikkeling in plaats van losse initiatieven. Op die manier wordt er op een sterke manier aansluiting gevonden bij de wensen uitgesproken door participanten.

5.2.9 Wat heeft participatie dus bijgedragen aan de vorming van het definitieve voorkeursalternatief?

De vraag is dus wat nu echt aantoonbaar door participatie is ontstaan. Hier zijn drie niveaus in onder te verdelen: Direct aantoonbare invloed; sterk inhoudelijk herkenbare invloed; en niet rechtstreeks aantoonbaar. Het sterkste voorbeeld van direct aantoonbare veranderingen, is woningbouw. Het definitieve voorkeursalternatief vermeldt letterlijk dat de keuze om vooral bij Deurne te bouwen en aanvullend bij de dorpen aansluit op een wens vanuit de samenleving. Dit is dus letterlijk terug te koppelen aan de participatie. Wanneer er gekeken wordt naar sterk inhoudelijk herkenbare invloed, geldt dit met name voor besproken onderwerpen zoals:

- betaalbare woningen;
- gemengde wijken;
- lokale zorg;
- behoud van voorzieningen;
- veilige fietsverbindingen;
- behoud van dorpskarakter;
- versterken van groen;
- gebiedsgerichte ontwikkelingen;
- combinatie landbouw/natuur;
- een aansluitende economie.

Deze onderwerpen die ook naar voren kwamen tijdens de werksessie zijn in het definitieve voorkeursalternatief duidelijk verder uitgewerkt en uitgebreider geworden. Daarentegen zijn er ook enkele niet-rechtstreeks aantoonbare verbanden te vinden tussen wat opgehaald is tijdens de participatie en wat in het voorkeursalternatief landde. Hierbij gaat het bijvoorbeeld om:

- de keuze voor de ontwikkellocaties;
- de 5.000 extra banen;

- de locatie en invulling van bedrijventerreinen;
- exacte energieprojecten;
- de precieze gebiedsindeling.

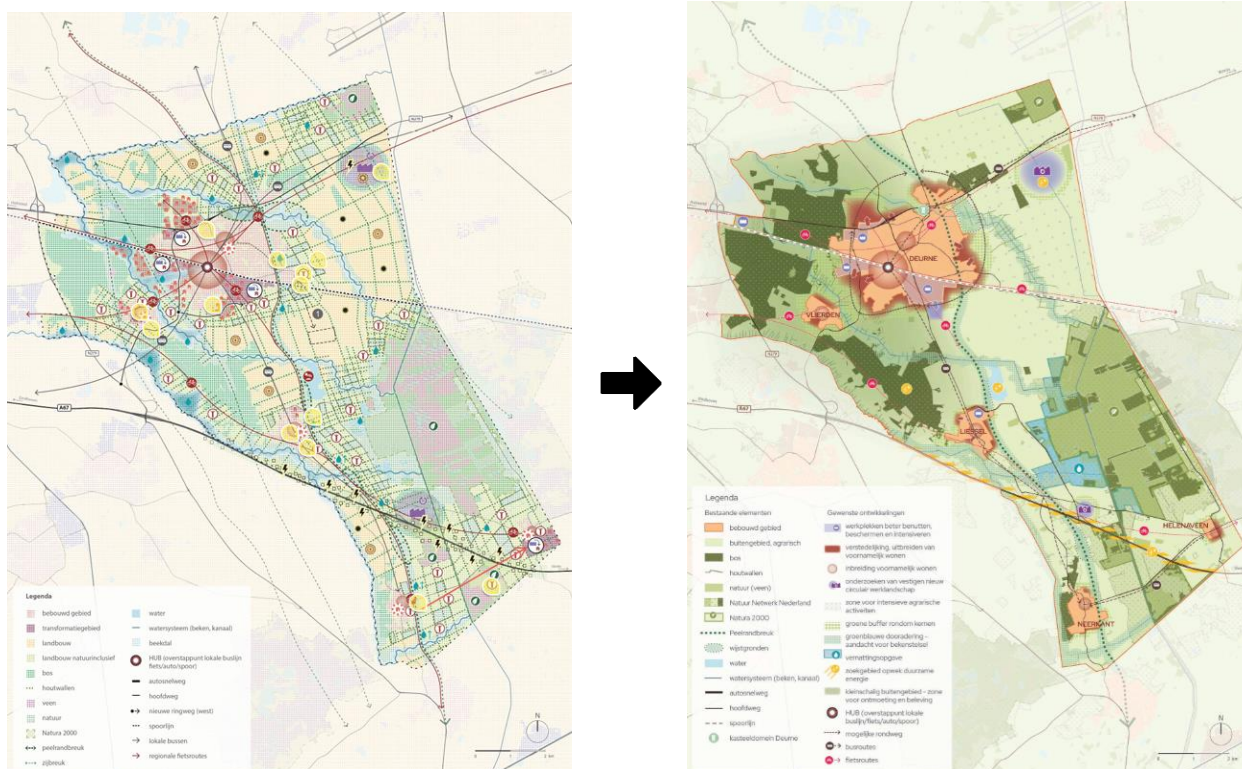
Van bovenstaande onderwerpen is niet expliciet af te leiden dat de bijeenkomst van 2 februari de onderliggende reden was van de aanpassingen. Die zijn dus waarschijnlijk eerder het resultaat van een combinatie van:

- beleid;
- eerdere participatie;
- scenario's;
- ambtelijke/raadinput;
- ruimtelijke analyse;
- de OER;
- verdere uitwerking van eerdere uitgangspunten.

Onderstaand is een overzicht met de verwachte invloed van de participatie op de uitwerking in het voorkeursalternatief te zien:

Thema vanuit participatie	Herkenbaar in Voorkeursalternatief?	Invloed op invulling
Zorg beschikbaar en vindbaar	Ja, uitgewerkter en gebiedsspecifiek	Sterk
Sport, horeca en onderwijs	Ja	Sterk
Veilige fietsinfrastructuur	Ja, uitgebreid	Sterk
Groen/natuur in openbare ruimte	Ja	Sterk
Gemengde wijken jong/oud	Ja, zeer concreet	Zeer sterk
Betaalbare woningen	Ja, zeer concreet	Zeer sterk
Dorpskarakter behouden	Ja	Zeer sterk
Recreatief groen	Ja	Sterk
Natuur nabij kernen	Ja	Sterk
Industriehinder beperken	Ja, concreet	Sterk
Woningbouw v.s. landbouw/natuur/mobiliteit integraal afwegen	Ja	Zeer sterk
Groenstructuren versterken	Ja	Sterk
Gebiedsontwikkeling i.p.v. losse initiatieven	Ja, zeer duidelijk	Zeer sterk
Economische ontwikkeling passend bij Deurne	Ja	Zeer sterk
Innovatieve/kleinschalige bedrijvigheid	Ja	Sterk
Terughoudendheid grootschalige logistiek	Indirect	Matig
Concentratie nabij infrastructuur/A67	Ja	Zeer sterk
Agrarische sector behouden	Ja	Zeer sterk

De bijeenkomst op 2 februari heeft het voorkeursalternatief op hoofdlijnen niet fundamenteel van koers doen veranderen richting het voorkeursalternatief. Wel heeft het geleid tot een duidelijke verdieping en concretisering ervan. De belangrijkste zichtbare invloed daarvan is te zien in de vertaling van algemene ambities naar concrete uitgangspunten voor leefbaarheid, betaalbare en gemengde woningbouw, bereikbaarheid, gezondheid, groen en voorzieningen. Bovendien wordt de wens om woningbouw zorgvuldig te combineren met natuur, landbouw en landschap ook duidelijker uitgewerkt. Dit heeft ook geresulteerd in een update van de oorspronkelijke kaart behorende bij het voorkeursalternatief op hoofdlijnen waarin deze aanpassingen ook duidelijker zijn weergegeven, zoals hieronder te zien is:

De participatie van 2 februari heeft dus zeker input geleverd i.r.t. de kwaliteit en manier van groeien van de gemeente Deurne de komende 25 jaar. Daarmee wordt tegelijkertijd ook meer aandacht gegeven aan hoe we ervoor gaan zorgen voor groei die bij Deurne past. Verder was de grootste inhoudelijke stap de gebiedsgerichte uitwerking. In deze versie wordt de integrale afweging niet langer alleen op gemeentelijk niveau beschreven, maar al deels vertaald naar de vijf verschillende deelgebieden. Het leverde daarmee een eerste inblik in die deelgebieden, die natuurlijk ook weer verder uitgewerkt worden richting de ontwerp-omgevingsvisie.

5.3 Verwerking participatie: van definitief voorkeursalternatief naar ontwerp-omgevingsvisie

Deze paragraaf gaat over de bijdrage die de participatie van de tweede ronde aan fysieke bijeenkomsten (mei 2026) en de tweede enquête (mei-juni 2026) heeft gedaan voor de ontwikkeling van het voorkeursalternatief naar de ontwerp-Omgevingsvisie Deurne 2050. Zoals het proces omschrijft om van voorkeursalternatief op hoofdlijnen naar definitieve omgevingsvisie te komen, heeft de inbreng die daar is opgehaald het voorkeursalternatief niet fundamenteel meer omgegooid, maar vooral verder verfijnd en verbreed. De analyse i.r.t. de participatie is daarentegen wel iets anders van aard dan de eerdere twee paragrafen, aangezien het Voorkeursalternatief en voorkeursalternatief op hoofdlijnen relatief gelijkwaardig waren qua opzet en de ontwerp-omgevingsvisie weer veel uitgebreider is daarentegen.

5.3.1 Samenvattend overzicht doorwerking participatie

Om in één oogopslag te kunnen zien wat de doorwerking is geweest van de participatie richting het voorkeursalternatief op hoofdlijnen, is onderstaande tabel opgesteld. De volledige uitwerking is terug te lezen in de paragrafen 5.3.2 tot en met 5.3.6.

Niveau van doorwerking	Wat betekent dit?	Voorbeelden
Zeer sterke doorwerking	De participatie is duidelijk herkenbaar in de verdere inhoudelijke uitwerking van de Ontwerp-Omgevingsvisie en	Koppeling van woningbouw aan voorzieningen, zorg, ontmoeting, bereikbaarheid en mobiliteit; groei passend bij schaal, identiteit, landschap en

Niveau van doorwerking	Wat betekent dit?	Voorbeelden
	heeft de voorwaarden voor ontwikkeling aangescherpt.	gemeenschap; gezondheid als integraal onderdeel van ontwikkeling.
Sterke doorwerking en verbreding	Bestaande uitgangspunten uit het V.K.A. zijn verbreed naar een integrale kwaliteitsbenadering.	Groen als voorwaarde voor kwalitatieve groei, sociale samenhang en ontmoeting, leefbaarheid van de kernen, economische ontwikkeling passend bij Deurne en een betere koppeling tussen mobiliteit en groei.
Sterke gebiedsgerichte doorwerking	De algemene koers uit het V.K.A. wordt verder uitgewerkt naar maatwerk per gebied en kern.	De vijf gebieden worden gekoppeld aan identiteit, woningbouw, natuur, landbouw, economie, recreatie en mobiliteit; ontwikkelingen worden meer gebiedsgericht beoordeeld.
Bevestiging van bestaande koers	De participatie bevestigt een richting die al in het V.K.A. aanwezig was, maar geeft daar extra onderbouwing en nuance aan.	Groei blijft uitgangspunt; het stationsgebied blijft ruimte bieden voor intensivering; natuur en landbouw blijven beide onderdeel van het buitengebied; duurzame energie blijft noodzakelijk.

In dit geval gaat het dus ook minder om het ontstaan van nieuwe keuzes en vooral om het verfijnen, verbreden en conditioneren van de bestaande koers. Deze participatie heeft er vooral toe geleid dat duidelijker is geworden onder welke voorwaarden groei wenselijk en passend is.

5.3.2 Verdere uitwerking van kwaliteit en voorwaarden

De oorspronkelijke koers – groei, woningbouw, economie, natuur en bereikbaarheid – blijft overeind. De belangrijkste verandering is dat de ontwerp-omgevingsvisie duidelijker vastlegt onder welke voorwaarden de beoogde groei kan plaatsvinden. Groen, identiteit, leefbaarheid, voorzieningen, gezondheid en maatwerk per kern zijn nadrukkelijker onderdeel van de koers. In het voorkeursalternatief lag de nadruk sterker op de omvang en locatie van de groei, waarbij het grootste deel via ontwikkellocaties in en rond Deurne zou worden opgevangen.

In de ontwerp-omgevingsvisie wordt dit juist weer verder genuanceerd en daar waar nodig aangepast, waarbij de kwalitatieve invulling weer verder wordt verbreed. De opzet verandert ook meer naar een integrale ontwikkeling van woningen, banen, voorzieningen, bereikbaarheid en leefkwaliteit. Bovendien wordt ook gesteld dat omvang en tempo per kern kunnen verschillen en moeten aansluiten bij de identiteit, schaal en kwaliteiten die per locatie gelden. De participatie heeft daarmee vooral geleid tot een verdere kwalitatieve inkadering van de Deurnese groeidoelstelling en andere opgaves.

Zo is het voorkeursalternatief nu van vier vrij brede keuzes (overal zorgvuldig groeien; ondernemerschap koesteren; een veerkrachtig en gebalanceerd buitengebied; en ontmoeting en bewegen stimuleren) naar drie specifieke ontwikkelprincipes ontwikkeld. Deze structuur uit de ontwerp-omgevingsvisie is gekoppeld aan de drie Deurnese opgaves en resulteert in de volgende drie programma's:

- Groeiplan Deurne;
- Vitaal landelijk gebied;
- Gezondheid.

Hiermee wordt bijvoorbeeld gezondheid veel nadrukkelijker een integrale toetssteen voor ruimtelijke keuzes, in plaats van alleen het onderdeel van ontmoeting, bewegen en openbare ruimte. Hier is een aanzienlijke bijdrage vanuit de participatie terug te zien. Daar kwam gezondheid steeds in de gesprekken terug, ook in relatie tot groen, verkeer, zware bedrijvigheid, luchtkwaliteit, voorzieningen, bewegen, ontmoeting en dus zorg. De ontwerp-omgevingsvisie bundelt deze signalen verder in één overkoepelend ontwikkelprincipe opgehangen aan de programma's.

5.3.3 Onderwerpen gekoppeld aan het thema 'PEOPLE'

In het voorkeursalternatief werd al benoemd dat woningbouw in de dorpen kan bijdragen aan het behouden van voorzieningen. In de ontwerp-omgevingsvisie wordt dit weer verder uitgediept en breder getrokken: groei moet bijdragen aan een sterk netwerk van onderwijs, zorg, welzijn, sport en cultuur, naast de algemene bereikbaarheid en leefkwaliteit. In de uitwerking van de woningbouw wordt nu eveneens gesteld dat dit gekoppeld moet worden aan investeringen in zorg, onderwijs, ontmoeting, bereikbaarheid en mobiliteit. De bijdrage vanuit participatie is daarbij zeer sterk terug te zien, waarbij dat tijdens de fysieke bijeenkomsten en in de enquête een van de meest consistente boodschappen was. Niet kiezen voor eerst woningen en daarna voorzieningen, maar voorzieningen laten meegroeien met de woningbouw. Dit signaal is in het conceptontwerp duidelijk weer verder beleidsmatig verankerd.

Verder is de eerdergenoemde identiteit van achtergrondwaarde ook nadrukkelijk veranderd naar een afwegingskader. In het voorkeursalternatief werden de Deurnese waarden al benoemd, zoals gemeenschappen, landschappen, dorpsidentiteiten, cultuurhistorie en de 'pioniersmentaliteit'. In de ontwerp-omgevingsvisie wordt vervolgens verder bepaald dat deze waarden eveneens het uitgangspunt en afwegingskader vormen voor ruimtelijke ontwikkelingen in de gemeente.

Ontwikkelingen mogen dus geen afbreuk doen aan deze kwaliteiten en moeten de leefbaarheid daar waar mogelijk juist versterken. De participatieve bijdrage is hier zeer duidelijk in terug te zien. Met name de veelvuldig uitgesproken wens om *"Deurne te laten groeien, maar wel op z'n Deurnes"* is hiermee in de ontwerp-omgevingsvisie vertaald naar een concretere invulling. De groei moet nu namelijk ook passen bij de schaal, identiteit, het landschap en de gemeenschap.

Daarbij is meer differentiatie tussen de verschillende kernen ook goed mogelijk. Het Voorkeursalternatief stelde al dat ook in de kerkdorpen woningbouw moest plaatsvinden, maar die koers was nog relatief algemeen: inbreiding en gematigde uitbreiding zodat de kernen evenwichtig kunnen meegroeien. In de ontwerp-omgevingsvisie wordt dit veel verder uitgewerkt en worden per kern specifieke groeirichtingen benoemd. Daarnaast stelt de ontwerp-omgevingsvisie dat schaal, bouwtempo, woningtypen, voorzieningen en identiteit ook per dorp verschillen. Zo kan er een sterk verband gevonden worden tussen de opbrengst vanuit de participatie en de invulling ervan. Het leverde namelijk veel specifieke signalen op over o.a. Zeilberg, Vlierden, Liessel, Neerkant en Helenaveen. De algemene wens om niet alle kernen op dezelfde manier te behandelen is daardoor duidelijker vertaald naar gebiedsgericht maatwerk.

Naast voorzieningen, zijn de sociale samenhang en het faciliteren van ontmoetingen sterker ruimtelijk vertaald. In het voorkeursalternatief was sociale cohesie al onderdeel van de Deurnese waarden en werd ontmoeting als een van de vier gemeentebrede keuzes genoemd. In de ontwerp-omgevingsvisie wordt dit concreter verbonden aan de inrichting van wijken en dorpen: groen, ontmoeting, spel, beweging, maatschappelijke voorzieningen en zorg worden nadrukkelijk samen beschouwd bij toekomstige ontwikkelingen. Er is dus een duidelijk verband met de wensen die benoemd werden vanuit de participatie en hoe dat in de ontwerp-omgevingsvisie is geland. Participanten benadrukten dat stenen nog geen buurt maken en dat verenigingen, ontmoetingsplekken, dorpshuizen en zorgzame buurten nodig zijn om de leefkwaliteit op peil te houden. Dit komt weer terug in het idee van complete en inclusieve buurten.

5.3.4 Onderwerpen gekoppeld aan het thema 'PLANET'

Het voorkeursalternatief sprak vooral over een gezonde leefomgeving via groen, bewegen, klimaatadaptatie, luchtkwaliteit en bereikbaarheid. De ontwerp-omgevingsvisie beschrijft gezondheid weer explicieter en breder en verbindt de volgende zaken:

- Verbeteren van de fysieke gezondheid;
- sociale gezondheid;
- faciliteren van voorzieningen;
- faciliteren van ontmoeting;
- faciliteren van zorg;

- veiligheid;
- faciliteren van beweging;
- een groene openbare ruimte.

Hierbij was de bijdrage vanuit de participatie ook zeer sterk terug te zien in wat uiteindelijk is beschreven. Vanuit deelnemers werd gezondheid expliciet namelijk als ontbrekend thema genoemd bij de balans in het buitengebied, naast zorgen over zware industrie, zorgvoorzieningen, groen, verkeersveiligheid en sociale samenhang.

Daarnaast zijn groen en landschap sterker vertaald in de ontwerp-omgevingsvisie en als randvoorwaarde voor ontwikkeling opgenomen. Het Voorkeursalternatief bevatte al stevige ambities voor natuur, groene buffers, water, ecologische verbindingen en klimaatadaptatie. Dit wordt nu nog nadrukkelijker gekoppeld aan woningbouw en groei. Nieuwe ontwikkelingen moeten ook landschappelijk worden ingepast, voldoende groen bevatten en bijdragen aan biodiversiteit en klimaatbestendigheid. Hierin is een grote invloed vanuit de participatie terug te zien. In vrijwel alle gesprekken kwam groen terug: bij woningbouw, mobiliteit, energie, economie, gezondheid en dorpsontwikkeling. De participatie heeft daarmee vooral bevestigd dat groen niet als afzonderlijk beleidsthema moet worden gezien, maar als voorwaarde voor kwalitatieve groei.

5.3.5 Onderwerpen gekoppeld aan het thema ‘PROFIT’

De economische koers is in de toekomst selectiever en wordt sterker gekoppeld aan leefbaarheid. Het Voorkeursalternatief schreef al over toekomstbestendige bedrijvigheid, clustering, circulaire werklandschappen en concentratie bij infrastructuur. De ontwerp-omgevingsvisie legt daarnaast ook nadrukkelijker de koppeling tussen economie en gezondheid, welzijn, leefbaarheid en voorzieningen. Bovendien wordt gesteld dat banengroei helpt om voorzieningen economisch te dragen. Bovendien sluit de insteek van de juiste bedrijven op de meest passende plek goed aan bij de participatie, waarin nadrukkelijk onderscheid werd gemaakt tussen gewenste maakindustrie/agrotech en ongewenste of zwaar overlastgevendende bedrijvigheid. Hier is dus ook een duidelijke uitkomst van de participatie terug te zien. De participatie heeft in dit geval bijgedragen aan het beeld over welke economische groei precies gewenst is, in plaats van economische groei als doel op zichzelf.

Verder krijgt het stationsgebied een duidelijker bijzondere positie ten opzichte van de huidige insteek. Het Voorkeursalternatief wees het stationsgebied al aan als belangrijke locatie voor verdichting vanwege het intercitystation. Nu wordt het stationsgebied verder ontwikkeld tot een mobiliteitshub en stedelijker ontwikkelgebied, waar wonen, werken, voorzieningen, fiets, bus, trein en deelmobiliteit moeten gaan samenkomen. Hier is dus ook een duidelijke inbreng vanuit de participatie terug te zien, maar dan vooral als bevestiging en verfijning. De participanten zagen het station als kans voor verdichting, hoogbouw, OV en economische ontwikkeling, maar koppelden dit wel steeds aan veiligheid, groen, parkeren en bereikbaarheid. Die voorwaarden zijn in het conceptontwerp beter herkenbaar en ook aan elkaar gekoppeld.

Als het gaat over mobiliteit in het algemeen, is deze nu ook integraler verbonden aan de groeiopgave. Het Voorkeursalternatief benoemde al het toepassen van het STOMP-principe, verbeteren van fietsverbindingen, deelmobiliteit, sterkere OV-verbindingen en een mogelijke rondweg. Het conceptontwerp koppelt deze mobiliteit nu ook nadrukkelijker aan de woningbouw- en economische groei. Zo wordt verwacht dat de woningbouw straks tot meer reizigers leidt en is het dus verstandig om de stationsomgeving als mobiliteitshub te ontwikkelen. Hierbij heeft de participatie een duidelijke bijdrage geleverd in de uitwerking. Participanten waarschuwden namelijk herhaaldelijk dat infrastructuur en voorzieningen niet achter de woningbouw aan mogen lopen. In de ontwerp-omgevingsvisie is dit in principe een duidelijker onderdeel geworden van de integrale groeibenadering, wat dus aansluit bij de opmerkingen vanuit deelnemers.

De participatie heeft verder ook nog een bijdrage kunnen leveren aan een duidelijkere gebiedsgerichte manier van denken. Een van de meest fundamentele veranderingen t.o.v. voorgaande stukken is misschien niet één afzonderlijke beleidskeuze, maar de manier waarop de omgevingsvisie verder wordt opgebouwd. Het

voorkeursalternatief werkte met vijf gebiedsaanwijzingen, maar bevatte relatief veel algemene ontwikkelrichtingen. De ontwerp-omgevingsvisie werkt deze gebieden weer verder uit. De uitgangspunten worden nu per gebied gekoppeld aan identiteit, woningbouw, natuur, landbouw, economie, recreatie en mobiliteit. Participanten hebben tijdens de bijeenkomsten/in de enquête ook vaak gesproken over waar ontwikkelingen wel of niet passend kunnen zijn. Daarmee hebben ze een bijdrage geleverd aan de verdere uitwerking van een relatief algemene voorkeursalternatief-koers naar meer gebiedsgericht maatwerk en de invulling daarvan, al was deze onderverdeling sowieso deel van het proces.

5.3.6 Wat heeft participatie dus bijgedragen aan de vorming van de Ontwerp-omgevingsvisie?

Wanneer bovenstaande ontwikkelingen worden gekoppeld aan de belangrijkste inhoudelijke opbrengsten van de participatie, leveren onderstaande thema's de grootste veranderingen op:

Thema vanuit participatie	Herkenbaar in ontwerp-omgevingsvisie?	Invloed op invulling
Koppeling van woningbouw met investeringen in zorg, onderwijs, ontmoeting, bereikbaarheid en mobiliteit.	Ja, zeer duidelijk	Zeer sterk
Groei moet passen bij de 'schaal', 'identiteit', 'landschap' en 'gemeenschap'.	Ja, concreet versterkt	Zeer sterk
Vertaling naar gebiedsgericht maatwerk.	Ja	Sterk
Sterkere ruimtelijke vertaling van sociale samenhang en het faciliteren van ontmoetingen.	Ja	Sterk
Gezondheid weer explicieter en breder en verbinden aan ontwikkelingen.	Ja, nadrukkelijker verbanden gelegd	Zeer sterk
Groen niet als afzonderlijk beleidsthema zien, maar als voorwaarde voor kwalitatieve groei.	Ja	Sterk
Waar welke economische groei precies gewenst is.	Ja	Sterk
Kansen voor stationsgebied qua verdichting, hoogbouw, OV en economische ontwikkeling, i.c.m. veiligheid, groen, parkeren en bereikbaarheid.	Ja	Sterk
Mobiliteit moet een duidelijker onderdeel worden van de integrale groeibenadering	Ja	Sterk
Verdere uitwerking in deelgebieden	Ja	Matig/Sterk

De belangrijkste bijdrage die de participatie in dit deel van het proces is zodoende ook niet dat de richting van het voorkeursalternatief volledig is veranderd. Dit zou in principe ook vreemd zijn, aangezien de ontwikkeling ervan een lineair proces is. Het heeft daarentegen wel kunnen bijdragen dat de eerdere richting weer verder is aangescherpt. De oorspronkelijke boodschap dat Deurne gaat groeien, is in de ontwerp-omgevingsvisie feitelijk veranderd in: Deurne groeit, maar groei is alleen wenselijk wanneer deze bijdraagt aan leefbaarheid, voorzieningen, gezondheid, sociale samenhang, bereikbaarheid en landschappelijke kwaliteit.

De participatie heeft daarmee vooral voorwaarden, nuances en kwaliteitscriteria aan de ontwikkelingen toegevoegd. Dit is ook zichtbaar in de formulering van het Groeiplan Deurne, waarin groei expliciet wordt gekoppeld aan woningen én banen én voorzieningen én bereikbaarheid én leefkwaliteit. Een tweede belangrijke opbrengst is dat gezondheid en leefbaarheid veel meer als integrale afwegingsfactoren zijn gaan functioneren. Als derde is de expliciete koppeling tussen woningbouw en meegroeierende voorzieningen. De vierde en laatste opbrengst hier, is de veel sterkere uitwerking van verschillen tussen de kernen en gebieden.

Daarmee kan de participatie worden gekarakteriseerd als een proces dat het Voorkeursalternatief vooral heeft verdiept en genuanceerd, waarbij hij ook gelijk gebiedsgericht is gemaakt in plaats van dat het de oorspronkelijke koers heeft veranderd. Dat beeld sluit ook aan bij de wijze waarop in de ontwerp-omgevingsvisie zelf het proces wordt beschreven: De uitgebreide participatieronde met panorama's en de online vragenlijst heeft het voorkeursalternatief en de gebiedsuitwerkingen aangescherpt en vormde samen de basis voor het eindconcept.

6 Conclusie

De participatie bestond uit een reeks momenten waarop inwoners, organisaties en andere betrokkenen hun aandachtspunten en perspectieven konden inbrengen. Deze momenten hadden elk een eigen functie in het proces en droegen gezamenlijk bij aan de inhoudelijke afweging, zonder dat sprake is van een eenvoudige opeenvolgende causale lijn.

Terugkerende thema's waren groei in samenhang met identiteit en dorpskarakter, betaalbare en passende woningen, voorzieningen die meegroeien, zorg, gezondheid en ontmoeting, groen en landschap, bereikbaarheid en gebiedsspecifiek maatwerk. Ook werd aandacht gevraagd voor een evenwichtige verhouding tussen natuur, landbouw, economie en energie.

De hoofdrichting en de groeiambitie zijn door de participatie niet fundamenteel gewijzigd. Wel zijn de voorwaarden voor ontwikkeling en de kwalitatieve uitwerking van verschillende onderwerpen explicieter gemaakt.

De herkenbaarheid van de inbreng verschilt per onderwerp. Een exacte causale toerekening is vaak niet mogelijk, omdat de visie daarnaast is gebaseerd op bestaand beleid, ruimtelijke analyses, bestuurlijke en politieke afwegingen, deskundigheid en regionale afspraken.

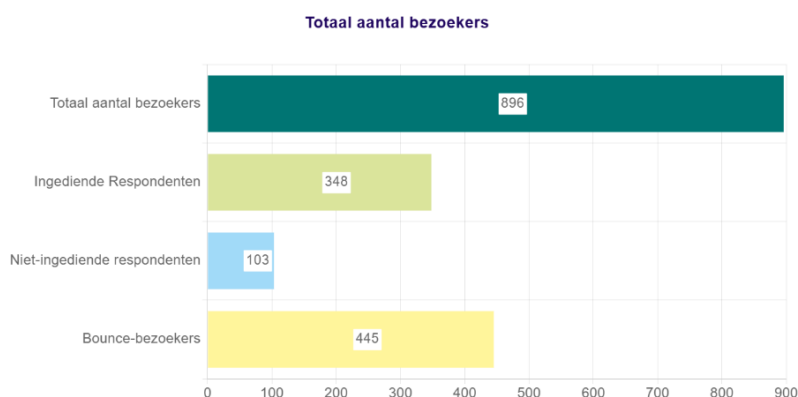
Participatie vormt daarmee een kwalitatieve bouwsteen voor de visie en is geen representatief onderzoek. Na deze fase volgt de formele zienswijzenprocedure, waarin belanghebbenden op de ontwerpvisie kunnen reageren.

Bijlagen

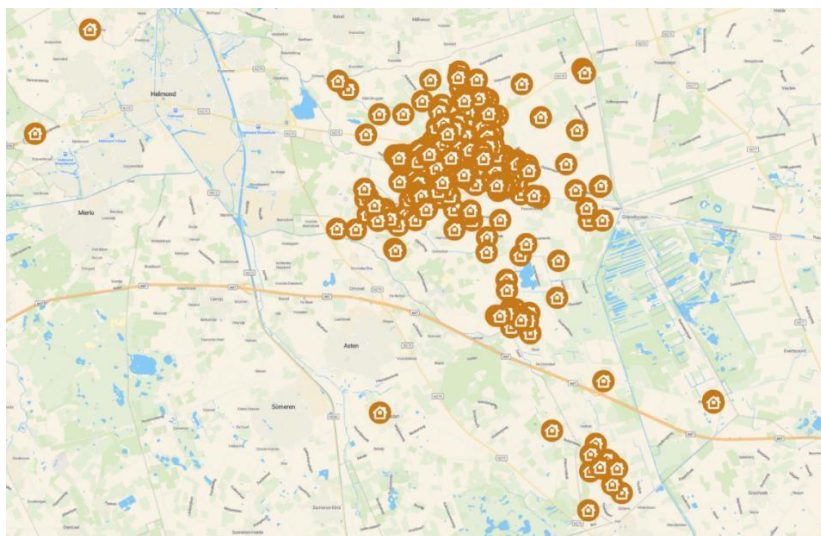
Bijlage 1 Verslag participatie 1^e enquête

Inleiding

Van 10 tot en met 24 december 2025 is er een enquête uitgezet om inzicht te krijgen in de voorkeuren en meningen van inwoners met betrekking tot de omgevingsvisie voor Deurne over 50 jaar. In totaal hebben 451 respondenten de enquête ingevuld, waarvan 103 dit niet volledig hebben gedaan. Van elke vraag weten we hoeveel respondenten deze in hebben gevuld. Het doel van deze peiling was om te achterhalen welke aspecten van de omgevingsvisie als meest belangrijk worden ervaren en hoe prioriteiten worden gesteld.

We hebben respondenten gevraagd om hun woon- of bedrijfsadres op een kaart aan te geven. Hierdoor zien we een redelijke verspreiding van respondenten over de gemeente.

De opzet van de enquête bestond uit 10 stellingen die betrekking hebben op verschillende thema's binnen omgevingsvisie. Bij iedere stelling kregen de respondenten de opdracht om 10 punten te verdelen over drie antwoordmogelijkheden. Door meer punten toe te kunnen aan het antwoord dat hun voorkeur had, konden deelnemers aangeven welke keuzes zij het meest waardevol vinden. Deze methode maakt het mogelijk om niet alleen de meest gekozen optie te identificeren, maar ook de mate van voorkeur meten.

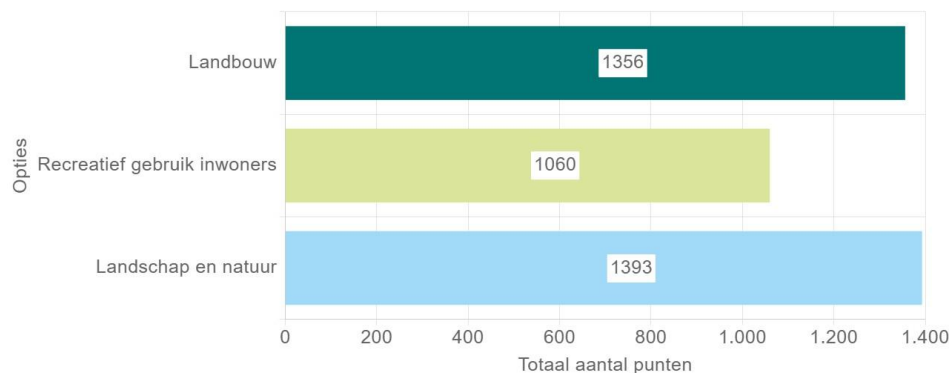
De resultaten van deze enquête bieden waardevolle input voor het verdere proces van keuzes rondom de voorkeursvariant op hoofdlijnen en later de omgevingsvisie. Door inzicht te krijgen in de prioriteiten en voorkeuren van inwoners, kunnen keuzes beter worden afgestemd op behoeften en verwachtingen van de gemeenschap. Dit vergroot niet alleen de legitimiteit van het beleid, maar draagt ook bij aan een transparant en participatief proces, waarin inwoners zich gehoord en betrokken voelen. De uitkomsten vormen daarmee een belangrijke basis voor het opstellen van concrete maatregelen en het maken van gedragen keuzes.

Resultaten op de stellingen

Stelling 1

Bij stelling 1 zijn door 397 respondenten in totaal 3.809 punten toegekend. De verdeling laat een voorkeur zien om het landelijk gebied te gebruiken voor landschap en natuur (36,6%) en landbouw (35,6%). Deze keuzes kregen ook het vaakst het maximum aantal van 10 punten. Recreatief gebruik van het landelijk gebied scoort minder punten.

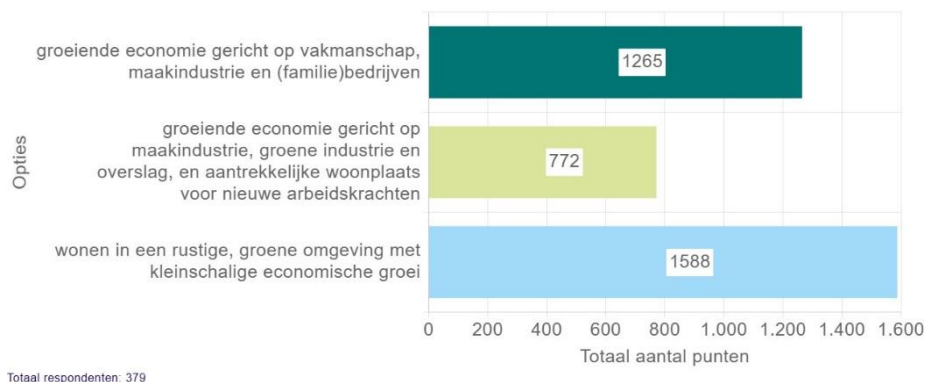
Stelling 1: Het landelijk gebied van Deurne gebruiken we over 25 jaar voor...

Stelling 2

Deze stelling is door 379 respondenten ingevuld, met een duidelijke voorkeur voor antwoord 3. Het wonen in een rustige, groene omgeving met kleinschalige economische groei krijgt bijna 44% van de punten.

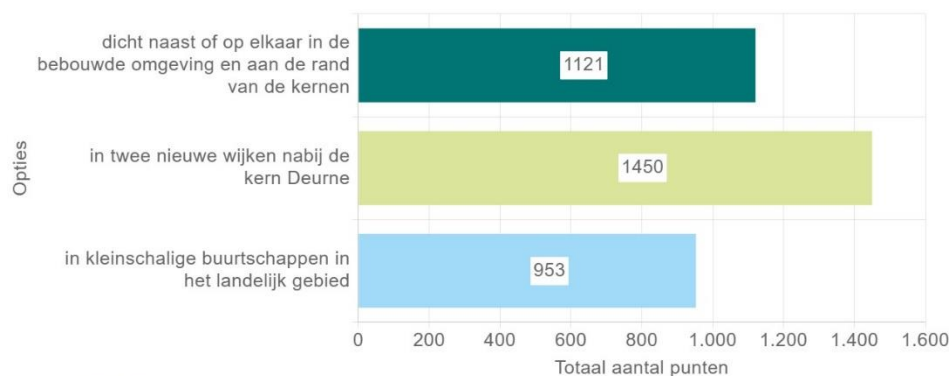
Stelling 2: Deurne onderscheidt zich de komende 25 jaar in de regio door...

Stelling 3

Bij stelling 3 hebben 367 respondenten in totaal 3.524 punten toegekend aan drie antwoordmogelijkheden. De verdeling laat een duidelijke voorkeur zien voor antwoord 2: twee nieuwe wijken nabij de kern Deurne, met ruim 41 % van het aantal punten. Dit is gemiddeld bijna 4 punten per respondent. Inbreiding en aan de rand van kernen scoort ook goed met bijna 32% van de punten.

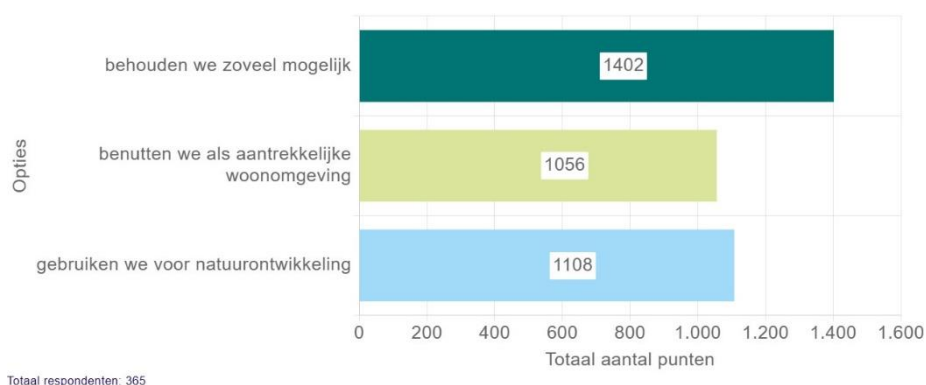
Stelling 3: Woningen bouwen we de komende 25 jaar...

Stelling 4

Bij stelling 4 zijn door 365 respondenten in totaal 3.566 punten toegekend aan drie antwoordmogelijkheden. De verdeling loopt niet heel erg uiteen, maar laat een voorkeur zien voor behoud van het huidige landschap (39,3% van het aantal punten).

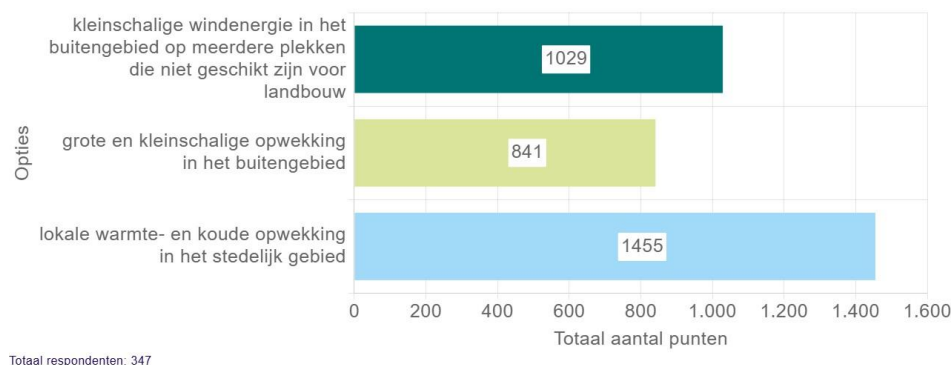
Stelling 4: Het huidige landschap van Deurne...

Stelling 5

Bij stelling 5 zijn door 347 respondenten behoorlijk uitgesproken. De voorkeur met bijna 44% van het aantal punten is voor lokale warmte- en koude-opwekking in het stedelijk gebied. Het buitengebied is een optie voor duurzame energie-opwekking, maar heeft minder draagvlak. In de opmerkingen bij de laatste open vraag gaan mensen hier op in.

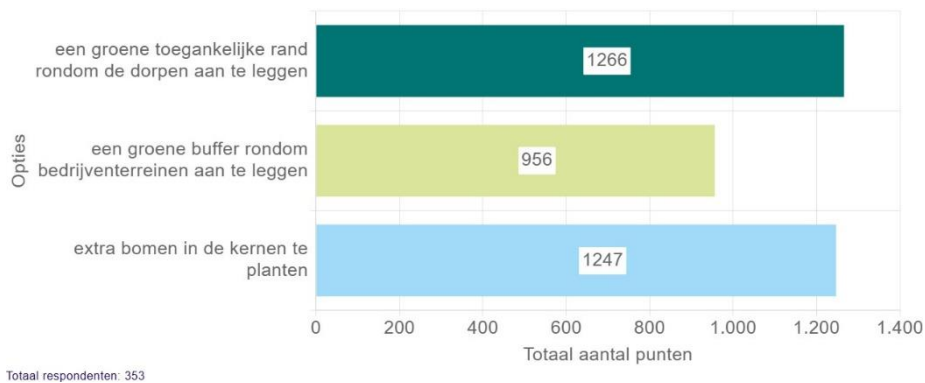
Stelling 5: Voor duurzame energie-opwekking is het niet genoeg om onze daken te gebruiken; er is meer nodig. Daarom kijken we ook naar...

Stelling 6

Bij stelling 6 zijn door 353 respondenten in totaal 3.469 punten toegekend aan drie antwoordmogelijkheden. De verdeling laat zien dat antwoord 1 (36,5%) en antwoord 3 (36,0%) bijna gelijk scoren, Antwoord 2 is minder populair.

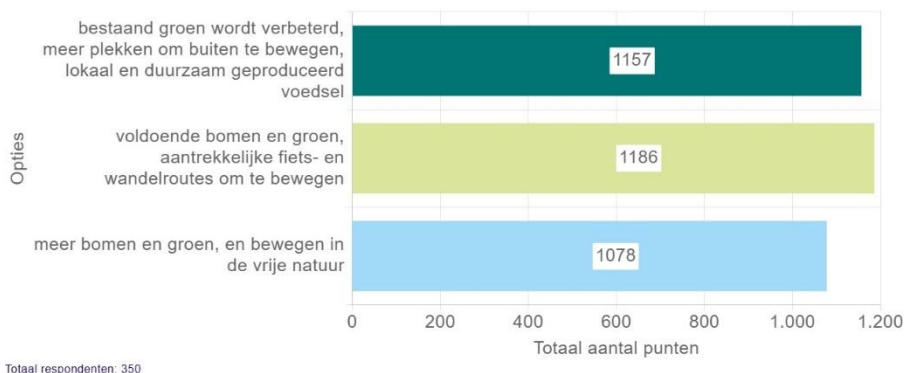
Stelling 6: We vergroenen Deurne met name door...

Stelling 7

Bij stelling 7 hebben de 350 respondenten geen duidelijke voorkeur voor bestaand of nieuw groen in relatie tot bewegen en gezondheid.

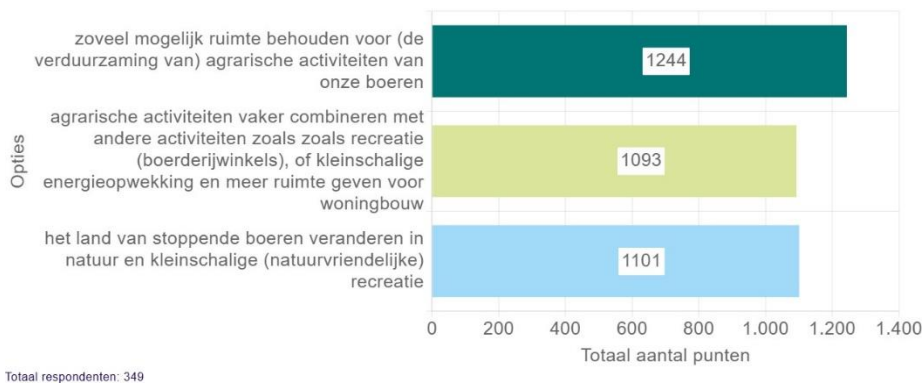
Stelling 7: Wat mij het meest aanspreekt, is...

Stelling 8

Ook bij stelling 8 hebben de 349 respondenten geen uitgesproken voorkeur voor de toekomst van het agrarisch gebied in Deurne. Antwoord 1 heeft met 36,2% van het totaal het meest aantal punten gekregen.

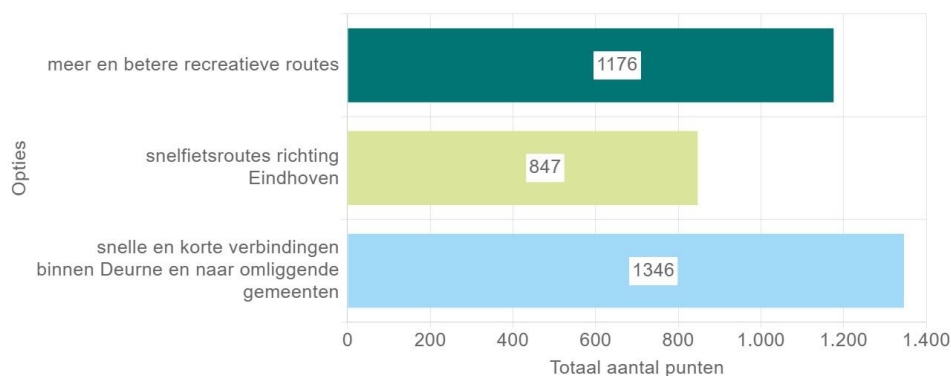
Stelling 8: In het agrarisch gebied in Deurne gaan we de komende 25 jaar...

Stelling 9

Bij stelling 9 blijkt uit de puntentoekenning door 347 respondenten een duidelijke voorkeur voor snelle en korte fietsverbindingen binnen Deurne en naar omliggende gemeenten (40,0% van het totaal aantal punten). Hier wordt meer waarde aan gehecht dan aan meer en betere recreatieve routes en een snelfietsroute naar Eindhoven.

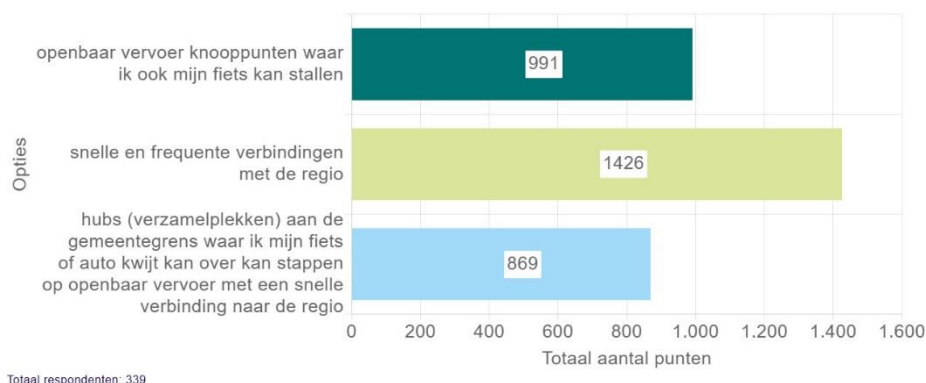
Stelling 9: Voor fietsen in Deurne wil ik...

Stelling 10

Ook bij stelling 10 spreken de 339 respondenten zich uit door ruim 43% van de punten te geven aan snelle en frequente openbaar-vervoerverbindingen met de regio. OV-knooppunten en hubs zijn minder interessant.

Stelling 10: Voor openbaar vervoer in Deurne wil ik...

Open vraag: Wat wil u nog kwijt?

110 respondenten hebben gebruik gemaakt van de mogelijkheid om een opmerking te maken. De vragenlijst lijkt vooral reacties op te roepen over de algemene richting van de gemeente, de manier waarop de vragen zijn gesteld en de zorgen over specifieke onderwerpen. Op basis van de antwoorden herkennen we de volgende thema's en sentimenten:

A. Groei en Dorpskarakter:

- **Positief:** Sommige respondenten zijn positief over een toekomstgerichte ontwikkeling van Deurne. Fijn dat de gemeente vooruitkijkt en input vraagt.
- **Negatief:** Veel respondenten zijn bezorgd dat snelle groei het 'dorps'-karakter van Deurne aantast. Men vraagt zich af of Deurne wel zo hard moet groeien en vreest voor veranderingen. Er is een angst voor "eenheidskoek" met kleine woningen, ten koste van doorstroomwoningen voor ouderen. Import van mensen van buitenaf ten koste van de inwoners.
- **Tips:** Een goede verdeling zoeken die de uitstraling van Deurne behoudt en daar de huizen op aanpast. Onderzoeken of de inwoners het ermee eens zijn dat Deurne zo hard groeit.

B. Woningbouw:

- **Positief:** Nieuwbouw dichtbij de kernen. Meer betaalbare woningen zijn een positief punt voor de jeugd.
- **Negatief:** Er is kritiek op woningbouw in het agrarisch gebied, zonder duidelijke toelichting (gaat het om extra woningen voor boeren of een woonwijk?). Zorgen dat onze jeugd niet naar andere gemeenten moet omdat er te weinig maar ook geen betaalbare woningen zijn.
- **Tips:** Vernieuwing/opknappen van bestaande en leegstaande gebouwen voor woon of winkelruimte. Investeren in woningbouw binnen de bebouwde kom.

C. Landbouw en Natuur:

- **Positief:** De boeren de ruimte geven. Er is steun voor de boeren, men wil achter ze staan en hun ruimte geven.
- **Negatief:** Er is een gevoel dat de vragenlijst een tegenstelling tussen natuur en landbouw impliceert. Zorgen dat er nog voldoende voedsel geproduceerd wordt.
- **Tips:** Landbouw en natuurbeheer (voor een eerlijke prijs) samengaan.

D. Voorzieningen (Zorg, Onderwijs, Veiligheid):

- **Negatief:** Er worden onderwerpen gemist, zoals gezondheidszorg (ziekenhuis, politie), onderwijs (Jeugdeducatiefonds, sportpark), veiligheid (fietsveiligheid, sociale veiligheid), en samenlevingsplaatsen voor ouderen. Men mist vragen over vergrijzing, woonvoorzieningen, cultuur, bedrijventerreinen, zorg en gezondheid, verenigingen, gepast onderwijs, leefbaarheid en veiligheid. Er is ook zorg over parkeerplaatsen en OV vanuit de omliggende dorpen.
- **Tips:** Kijk ook naar de omliggende dorpen en niet alleen Deurne zelf.

E. Energie en Duurzaamheid:

- **Negatief:** De vragenlijst ademt alles van de energietransitie die al gepland en ingevuld is. Bij energie wordt de optie 'besparen' gemist.
- **Tips:** Overweeg recreatie waterplas.

F. Vragenlijst en Gemeentelijk Beleid:

- **Tips:** Meer toelichting bij keuzes geven. Regelmatig een vragenlijst met diepgaandere kwesties met daarbij een goede visie en uitleg kan helpen om betere antwoorden te verkrijgen (die beter aansluiten bij de vraag). Het zou fijn zijn om toelichting te kunnen geven.

Bijlage 2 Verslag participatie 2^e enquête

Inleiding

Vrijwel tegelijkertijd (13/5 ten opzichte van 4/5) met de tweede ronde aan fysieke inloophmomenten startte een online enquête die uiteindelijk tot 24 juni heeft geduurd. Deze had een vergelijkbaar doel als de inloophmomenten: het voorkeursalternatief zelf verder kunnen ontwikkelen richting de ontwerp-Omgevingsvisie, maar ook fungeren als ‘thermometer voor de samenleving’. De enquête leverde 248 daadwerkelijke reacties op. De uitkomsten laten in samenhang vooral zien dat inwoners niet uitgesproken voor of tegen ontwikkeling zijn, maar zoeken naar een balans tussen groei en behoud van de kwaliteiten van Deurne. Er is ruimte voor ontwikkeling, mits deze bijdraagt aan leefbaarheid, ruimtelijke kwaliteit en het behoud van het karakter van Deurne.

Groei en woningbouw: ruimte voor ontwikkeling, maar met kwaliteit

De enquête laat zien dat inwoners hogere woningdichtheden niet op voorhand afwijzen. Voor een uitbreidingslocatie aan de rand van Deurne vindt een groot deel een hogere dichtheid een goed idee om zuinig met de ruimte om te gaan, of acceptabel wanneer dit goed wordt ingepast met groen. Tegelijkertijd is er een duidelijke voorkeur voor grondgebonden woningen en laagbouwappartementen boven hoogbouw. Bij de inrichting van nieuwe wijken staan betaalbaarheid en groen en water hoog op de agenda. De belangrijkste voorwaarden die inwoners stellen aan nieuwe woningbouw zijn:

- betaalbare woningen;
- voldoende groen en water;
- een wijk die past bij het karakter van de omgeving;
- voldoende ontmoetingsplekken en sociale samenhang;
- duurzame en energiezuinige woningen;
- goede bereikbaarheid per fiets en openbaar vervoer.

Daarmee wordt bevestigd dat woningbouw niet als doel op zichzelf wordt gezien. Groei wordt vooral geaccepteerd wanneer tegelijkertijd wordt geïnvesteerd in de kwaliteit van de leefomgeving. Bijna de helft van de respondenten geeft bovendien aan dat Deurne vooral moet bouwen voor de lokale woonbehoefte.

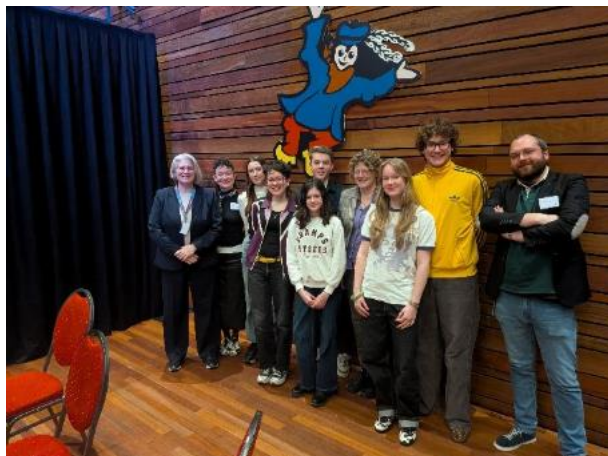
Bijlage 3 Verslag participatie 1^e bijeenkomst

De bijeenkomst Deurne 2050 vond plaats op 2 februari 2026, van 20.00 tot 22.00 uur in de grote zaal van het Cultuurcentrum Deurne (CCD). In de zaal waren 10 tafels voor 10 personen geplaatst.

1. Deelnemers

Aanwezig waren - op uitnodiging - diverse deelnemers aan de stakeholdersessie van 6 september 2024 in Willibrordhaeghe; deelnemers aan de brede bijeenkomst van 24 februari 2025 in het Cultuurcentrum Deurne – waaronder inwoners en ondernemers, vertegenwoordigers van leerlingenraden, wijk- en buurtraden en diverse burgerinitiatieven, leden van de klankbordgroep evenementen, indieners van zienswijzen op de Notitie Reikwijdte en Detailniveau (NRD).

Deze mensen en organisaties zijn uitgenodigd omdat zij in eerdere fases van het participatietraject actief hebben bijgedragen of omdat zij een relevante positie hebben binnen de gemeente. Daarmee vormen zij een representatieve afspiegeling van de verschillende belangen en perspectieven die een rol spelen bij de totstandkoming van de Omgevingsvisie. Om het overzichtelijk en behapbaar te houden is er daarom geen brede, openbare uitnodiging verstuurd, aangezien de zaalruimte dit ook niet toelaat.

Via de LEV-groep zijn jongeren van rond de 16 jaar uitgenodigd om aan een jongerentafel in gesprek te gaan over de onderwerpen. Daarnaast begeleidde de jongerenwerkers een groep van 18 jongeren in de leeftijd van 13-14 jaar. Zij hebben geluisterd naar de introductie, en zijn vervolgens in de foyer in gesprek gegaan met burgemeester Buter, raadslid Munsters en raadslid Doerga.

2. Presentaties

Introductie

Nadat burgemeester Greet Buter de aanwezigen, en met name de jongeren in de zaal en op de tribune, welkom heeft geheten, geeft ze het woord aan wethouder Marjan Vrijnsen-De Corte. De wethouder neemt de aanwezigen mee in de uiteenlopende thema's, belangen en ontwikkelingen die zorgvuldig moeten worden meegenomen om tot weloverwogen keuzes te komen en waarbij de Deurnese waarden uitgangspunt en tien Deurnese pijlers richtinggevend zijn (zie Koersdocument Omgevingsvisie zoals vastgesteld door de gemeenteraad in mei 2025).

Na de introductie volgt een toelichting door bureau Haskoning op het voorkeursalternatief op hoofdlijnen:

- de doorlopen stappen binnen het traject naar het voorkeursalternatief op hoofdlijnen;
- de relatie met het Verhaal van Deurne (bureau West8) en het Koersdocument Omgevingsvisie Deurne 2050;
- de onderdelen die tot nu toe zijn uitgewerkt;

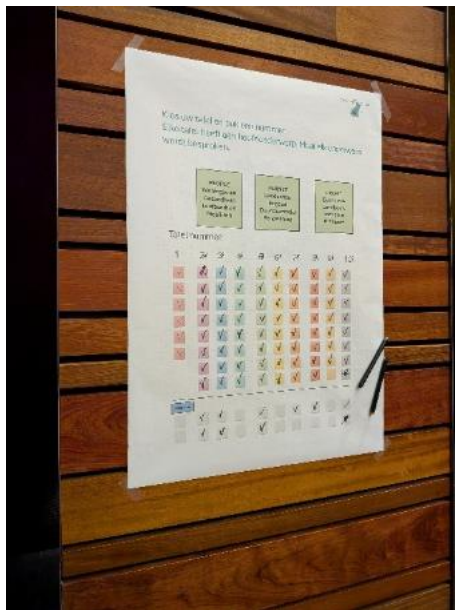
- de planning richting het definitieve Voorkeursalternatief, de concept-Omgevingsvisie en uiteindelijk de definitieve vaststelling eind 2026.

Tafelgesprekken

De aanwezigen hebben zich verdeeld over 10 tafels. De opzet van de tafels:

- Eén tafel is volledig ingericht voor jongeren van 13 tot 18 jaar.
- De overige negen tafels kennen een gemêleerde samenstelling.

De tafels zijn ingedeeld volgens de driedeling People, Planet en Profit. Deze indeling sluit aan op het voorkeursalternatief op hoofdlijnen en vormt een concrete uitwerking van de tien Deurnese pijlers uit het Koersdocument.

Per tafel staat één P centraal en wordt deze verdiept, waarna ook de andere twee P's worden besproken. De tafelvoorzitters sturen de gesprekken door middel van vragen en thema's, wat leidt tot open, soms kritische en inhoudelijk rijke gesprekken.

De gesprekken zijn dynamisch en brengen een breed palet aan kansen, knelpunten, ideeën en aandachtspunten naar voren. Op sommige thema's blijken belangen of voorkeuren van deelnemers uiteen te lopen, wat de urgentie van integrale afwegingen onderstreept. De volledige input van de tafels is geanalyseerd en onderverdeeld naar de drie P's: People, Planet en Profit. Deze analyse vormt bijlage 1 bij dit verslag. Hierin worden tevens de onderlinge verbanden inzichtelijk gemaakt.

Conclusie

De raadsavond heeft waardevolle en breed gedragen input opgeleverd. Inwoners en stakeholders waarderen de participatieve aanpak, maar benadrukken dat transparantie, realisme en uitvoerbaarheid cruciale voorwaarden zijn voor het vervolg. De opbrengsten van de avond worden meegenomen in de verdere uitwerking van het voorkeursalternatief en de totstandkoming van de Omgevingsvisie Deurne 2050.

Bijlage 4 Verslag participatie inloopmomenten

Overkoepelende analyse Participatie Omgevingsvisie Deurne 2050:

Wanneer je de vijf participatiethema's naast elkaar legt, ontstaat er eigenlijk geen verzameling losse meningen, maar een verrassend samenhangend toekomstbeeld. De inwoners lijken niet zozeer te discussiëren over afzonderlijke projecten of locaties, maar over een onderliggende vraag:

Hoe zorgen we ervoor dat Deurne in 2050 een aantrekkelijke, leefbare en zelfstandige gemeente blijft, terwijl de bevolking groeit, het klimaat verandert, de ruimte schaarser wordt en de samenleving vergrijsst?

Wat opvalt is dat de deelnemers daarbij niet kiezen voor stilstand. Integendeel. Er is opvallend veel acceptatie van verandering, mits die verandering voortbouwt op de kwaliteiten die Deurne nu kenmerken: Een gemeente die groeit, maar niet verstedelijkt.

Een van de meest terugkerende boodschappen uit alle thema's is dat inwoners begrijpen dat groei noodzakelijk is. Er is begrip voor:

- woningbouw;
- nieuwe bewoners;
- economische ontwikkeling;
- energietransitie;
- veranderende mobiliteit;
- aanpassing van landbouw en natuur.

Tegelijkertijd klinkt steeds dezelfde randvoorwaarde: Groei mag niet leiden tot verlies van identiteit. Veel deelnemers vrezen niet zozeer groei zelf, maar een vorm van groei die overal hetzelfde is en geen rekening houdt met het karakter van Deurne en de kerkdorpen. De vergelijking met Helmond Brandevoort komt daarbij meerdere keren terug. Niet als kritiek op woningbouw, maar als waarschuwing tegen een toekomst waarin nieuwe wijken weinig verbinding hebben met het bestaande landschap en de gemeenschap. Het gewenste toekomstbeeld is daarom geen stad die steeds verder uitdijt, maar een gemeente die groeit vanuit haar eigen kwaliteiten.

Deurne blijft een netwerk van dorpen en gemeenschappen

Door vrijwel alle thema's heen loopt het belang van sociale cohesie. Deelnemers noemen steeds:

- verenigingen;
- buurtschappen;
- ontmoetingsplekken;
- dorpshuizen;
- vrijwilligers;
- gemeenschapszin.

Voor veel inwoners wordt leefbaarheid uiteindelijk niet bepaald door het aantal woningen of vierkante meters groen, maar door de vraag: Kunnen mensen elkaar blijven ontmoeten, kennen en ondersteunen? Daarom wordt vaak gepleit voor:

- gemeenschappelijke buitenruimtes;
- ontmoetingsplekken;
- buurtvoorzieningen;
- multifunctionele gebouwen;
- woonvormen waarin jong en oud samenleven.

Opvallend is dat sociale cohesie niet wordt gezien als iets dat vanzelf ontstaat. De inrichting van wijken, dorpen en openbare ruimte moet ontmoeting actief ondersteunen. Woningbouw is noodzakelijk, maar moet bijdragen aan de gemeenschap. Vrijwel iedereen erkent dat er meer woningen nodig zijn. Toch gaat het gesprek nauwelijks over aantallen en veel vaker gaat het over:

- doorstroming;
- betaalbaarheid;
- starters;
- ouderen;
- woonvormen;
- kwaliteit van de woonomgeving.

Er klinkt veel steun voor:

- appartementen voor ouderen;
- kleinere woningen;
- woningsplitsing;
- woningdelen;
- CPO-projecten;
- meer-generatiewoningen;
- gezamenlijke woonvormen.

Daarbij ontstaat een ruimtelijke tweedeling:

1. Rond het station

Hier accepteren inwoners duidelijk hogere dichtheden. Het stationsgebied wordt gezien als:

- mobiliteitsknooppunt;
- economische motor;
- plek voor hoogbouw;
- locatie voor stedelijke voorzieningen.

2. Aan de randen van de kernen

Hier overheerst een ander beeld en nieuwe uitbreidingswijken moeten:

- groen zijn;
- landschappelijk aansluiten;
- ontmoeting stimuleren;
- beperkt van hoogte blijven;
- het dorps karakter versterken.

De boodschap lijkt: Verdicht waar het logisch is, maar bouw dorps waar het dorps hoort te zijn.

Groen is geen luxe, maar een basisvoorziening

Misschien wel het meest opvallende resultaat van alle participatie is dat groen in vrijwel ieder thema terugkomt. Niet alleen in gesprekken over natuur, maar ook in gesprekken over:

- woningbouw;
- mobiliteit;
- bedrijventerreinen;
- dorpsontwikkeling;
- gezondheid.

Groen vervult volgens deelnemers meerdere functies tegelijk:

- recreatie;
- ontmoeting;
- klimaatadaptatie;
- gezondheid;

- biodiversiteit;
- identiteit.

Daarom wordt vaak gepleit voor:

- groene buffers;
- wandelroutes;
- beekdalen;
- natuurverbindingen;
- bomen die daadwerkelijk oud kunnen worden;
- groen tussen woningen.

Groen wordt gezien als onderdeel van de leefkwaliteit en niet als restgebied tussen andere functies.

Voorzieningen zijn belangrijker dan groei alleen

Een opvallende rode draad is dat inwoners woningbouw niet los zien van voorzieningen. Meerdere keren wordt letterlijk aangegeven: Eerst voorzieningen, dan woningen. Daarbij worden genoemd:

- scholen;
- zorg;
- winkels;
- sport;
- verenigingsleven;
- ontmoetingsruimten.

Voor veel deelnemers is een kern pas leefbaar wanneer mensen voor hun dagelijkse leven niet voortdurend afhankelijk zijn van grotere plaatsen. Dit geldt zowel voor de kerkdorpen als voor Deurne zelf.

Mobiliteit verandert, maar bereikbaarheid blijft cruciaal

In de toekomstbeelden wordt de auto niet afgeschaft. Wel verandert de rol ervan. Veel deelnemers ondersteunen:

- deelmobiliteit;
- betere fietsverbindingen;
- openbaar vervoer;
- mobiliteitshubs;
- veilige wandelroutes.

Tegelijkertijd wordt steeds benadrukt dat:

- Bereikbaarheid behouden moet blijven;
- ouderen mobiel moeten kunnen blijven;
- dorpen verbonden moeten blijven met voorzieningen.

Het stationsgebied speelt daarin een sleutelrol. Het behoud van de intercitystatus wordt gezien als een belangrijke voorwaarde voor de toekomst van de gemeente.

Deurne kiest voor concentratie van verstedelijking

Een opvallend patroon in alle analyses is dat deelnemers niet overal dezelfde ontwikkeling willen. Er lijkt een impliciete ruimtelijke strategie te ontstaan.

1. Stationsgebied

Meer stedelijk.

- hoogbouw;
- OV-knooppunt;
- wonen;

- voorzieningen;
- functiemenging.

2. Dorpen

Dorps en sociaal.

- voorzieningen;
- verenigingen;
- kleinschalige woningbouw;
- gemeenschapsvorming.

3. Klimaatcorridor en A67-zone

Productief landschap.

- energieopwek;
- circulaire economie;
- bedrijvigheid;
- logistiek.

4. Buitengebied

Multifunctioneel landschap.

- landbouw;
- natuur;
- recreatie;
- energie;
- biodiversiteit.

Deze ruimtelijke differentiatie komt in vrijwel alle gesprekken terug.

Natuur en landbouw moeten samen toekomst krijgen

In het buitengebied ontstaat geen beeld van "natuur tegen landbouw". De meeste deelnemers zoeken juist naar combinaties. Er is steun voor:

- biodiversiteitsherstel;
- natuurverbindingen;
- beekdalen;
- Peelontwikkeling.

Maar tegelijkertijd ook voor:

- behoud van landbouw;
- perspectief voor boeren;
- innovatieve landbouw;
- agroforestry;
- biovergisting.

De centrale boodschap lijkt: Geef natuur meer ruimte, maar geef boeren ook een toekomst.

Economische ontwikkeling blijft noodzakelijk

Deelnemers erkennen dat leefbaarheid niet alleen draait om wonen en natuur. Er is ook behoefte aan:

- werkgelegenheid;
- ondernemerschap;
- nieuwe economische dragers;
- ruimte voor bedrijven.

Wel worden hier duidelijke keuzes voorgesteld. Veel inwoners vinden dat:

- bedrijvigheid geconcentreerd moet worden;
- logistieke functies langs de A67 horen;
- nieuwe werklandschappen niet ten koste mogen gaan van de leefbaarheid van de kernen.

Het belangrijkste inzicht: kwaliteit boven kwantiteit

Wanneer alle opmerkingen samen worden genomen ontstaat uiteindelijk één centrale boodschap. Deelnemers spreken opvallend weinig over maximale groei, aantallen woningen of economische targets. Veel vaker spreken zij over:

- kwaliteit;
- identiteit;
- samenhang;
- gezondheid;
- ontmoeting;
- landschap.

Het toekomstbeeld van Deurne in 2050 is daarmee niet dat van een snelgroeiende verstedelijkte gemeente. Het is ook niet dat van een gemeente die ontwikkelingen probeert tegen te houden. Het beeld dat uit de participatie naar voren komt is dat van een groene, sociale en economisch vitale gemeente, waarin groei bewust wordt ingezet om de leefbaarheid te versterken.

Het toekomstbeeld van Deurne 2050 in één alinea

Deurne in 2050 is volgens de deelnemers een gemeente die is gegroeid, maar haar dorpse karakter heeft behouden. Nieuwe woningen zijn toegevoegd op plekken waar dat logisch is, met een stedelijker stationsgebied als centrum van wonen, werken en mobiliteit, terwijl de dorpen hun eigen identiteit en sociale samenhang hebben behouden. Groen, natuur en landschap vormen de dragers van de leefomgeving, voorzieningen blijven dichtbij, landbouw heeft zich ontwikkeld tot een innovatieve en duurzame sector, en economische ontwikkeling wordt geconcentreerd op passende locaties. Niet de omvang van de groei staat centraal, maar de kwaliteit van leven: een gemeente waar mensen elkaar ontmoeten, waar jong en oud een plek vinden, en waar landschap, leefbaarheid en ontwikkeling met elkaar in balans zijn.

Deurne. Daar doen we het voor.